

شماره ۱۳۴۰ - ۱۳۴۱

تاریخ ۲۲ - ۱۰ - ۱۳۶۸

پست

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
اداره کل قوانین و تدوین

مجلس

اداره کل سرکار شورای نگهبان
شماره ۱۶۵۲
تاریخ ۱۳۶۸/۱۰/۲۶

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۳۳۰۸۸ مورخ ۱۳۶۲/۵/۲۲ دولت در خصوص برنامه
اول توسعه اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که در
جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۱۹ مجلس شورای اسلامی با
اصلاحاتی بتصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی
جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به هیوست ارسال می گردد . / ن

رئیس مجلس شورای اسلامی
مهدی کروبی

اداره کل سازمان شورای نگهبان
شماره ۱۳۵۳
تاریخ ۱۳۶۸/۹/۲۵

بیت

لایحه برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

ماده واحده - هدفهای کلی، خط مشی ها، هدف های کلی، سیاست های کلی، اعتبارات و برنامه های اجرایی برنامه اول جمهوری اسلامی ایران بشرح مندرج در قسمتهای (۱) و (۲) و پیوست شماره (۱) این قانون تصویب می گردد و دولت مکلف است برنامه مذکور را برای نیل به اهداف مندرج در آن اجرا نماید.

به دولت اجازه داده می شود از محل منابع پیش بینی شده در این قانون حداکثر تا مبالغ زیر را براساس جداول قسمت (۲) این قانون با رعایت قوانین و مقررات مربوط در جهت نیل به اهداف مصوب اختصاص دهد.

اعتبارات سرمایه گذاری ثابت از محل درآمد عمومی	۸۱۸۹/۵	میلیارد ریال
اعتبارات سرمایه گذاری ثابت از محل منابع داخلی		
شرکتها و موسسات انتظامی وابسته به دولت	۵۶۶۶/۸	میلیارد ریال
اعتبارات جاری از محل درآمد عمومی	۲۰۷۷۶/۵	میلیارد ریال

تبصره ۱ - به منظور تامین قسمتی از اعتبارات عمومی برنامه اول، به دولت اجازه داده می شود تا در هر یک از سال های برنامه، حداکثر تا مبالغ مندرج بشرح زیر:

سال ۱۳۶۸	۱۲۱۰	میلیارد ریال
سال ۱۳۶۹	۱۲۳۹	میلیارد ریال
سال ۱۳۷۰	۱۲۱۱	میلیارد ریال
سال ۱۳۷۱	۶۲۳	میلیارد ریال
سال ۱۳۷۲		

از اعتبارات سیستم بانکی استفاده نماید.

تبصره ۲ - در طول برنامه، دولت موظف است سیاست های سالانه پولی و اعتباری را منحصر در چهارچوب سیاست های کلی برنامه تصویب نماید و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از محل منابع سیستم بانکی، تسهیلات اعتباری لازم

بمبار

جهت سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی (عمومی، تعاونی و خصوصی) را در قالب جدول شماره ۲ قسمت دوم این قانون به منظور تحقق هدف‌های برنامه فراهم آورد.

تبصره ۳ - اعتبارات عمرانی مندرج در این قانون به شرح زیر بنا به پیشنهاد دستگاههای اجرائی و تأیید سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیات وزیران قابل افزایش خواهد بود.

الف - حداکثر ده درصد اعتبارات سالانه هر فصل از محل کاهش اعتبارات همان فصل در سایر سالهای برنامه.

ب - حداکثر بیست درصد اعتبارات سالانه هر برنامه در داخل فصل، از محل کاهش اعتبارات سایر برنامه‌های همان فصل با رعایت بند (الف).

تبصره ۴ - در طول دوره برنامه در صورتی که اجرای طرح‌های جدید و با افزایش حجم عملیات طرح‌های پیشنهادی، در جهت ارتقاء اهداف برنامه‌های بخش آب و کشاورزی خصوصاً "در زمینه آب و خاک و امور زیربنایی و منابع طبیعی ضروری تشخیص داده شود، دولت مکلف است بر اساس پیشنهاد وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی و نیرو، حسب مورد و با تأیید سازمان برنامه و بودجه نسبت به تأمین بودجه مورد نیاز از سرجمع اعتبارات جذب نشده عمرانی کشور، اقدام کند.

تبصره ۵ - توزیع سالانه اعتبارات سرمایه‌گذاریهای ثابت بین استانهای مختلف در طول برنامه باید بگونه‌ای صورت پذیرد که در انتهای برنامه، برخورداریهایی محروم از امکانات آموزشی - بهداشتی و راه مناسب روستائی، اشتغال و برق رسانی بر مبنای گزارش اجمالی شناسائی بخش‌های محروم (مرحله ششم) سازمان برنامه و بودجه حداقل مطابق برخورداریهایی بخشهای غیر محروم در سال ۱۳۶۸ باشد.

تبصره ۶ - دولت مکلف است به منظور احیاء و توسعه بخشهای محروم و ایجاد تعادلهای منطقه‌ای ترتیبی اتخاذ نماید که با توجه به شرایط و استعداد های خاص هر منطقه، اقداماتی بشرح زیر معمول دارد.

الف - ایجاد تسهیلات لازم برای تقلیل کارمزد و وام‌های پرداختی در امور کشاورزی، صنعتی و مسکن در بخشهای محروم.

ب - اعطای تخفیف مالیاتی برای مشاغل تولیدی در بخشهای محروم تا پایان برنامه.

تعلیم

ج - تخفیف عوارض در امور عمرانی و خدمات عمومی از قبیل ، آب بها ، برق ، تلفن ، گاز .

د - رعایت اولویت در آماده سازی زمین و احداث خانه های سازمانی و اعطای بخشودگی قسمتی از قیمت تمام شده موارد فوق در بخشهای محروم .

ه - تسهیل ضوابط و شرایط کار دستگاههای دولتی و غیر دولتی .

و - اتخاذ روشهای مناسب در جهت تامین و جذب و نگهداری نیروی انسانی مورد

نیاز بخشهای محروم .

ز - رعایت اولویت در انتخاب و اجرای طرحهای امور اجتماعی - آموزشی بنیادی و

امور عمومی در بخشهای محروم .

ح - دستیابی به خودکفائی نیروی انسانی بخصوص در زمینه های تخصصی از طریق

اجرای موارد ذیل .

۱ - تحت پوشش آموزشی قرارداد ادین کلیه افراد واجب التعلیم در بخشهای محروم .

۲ - ایجاد و گسترش مدارس شبانه روزی در مقاطع مختلف و مدارس نمونه و مراکز

تربیت معلم .

۳ - ایجاد و گسترش مراکز آموزش عالی در مراکز شهری بخشهای محروم یا شهرهای

مجاور آنان بمنظور تربیت نیروی انسانی مورد نیاز هر منطقه و همچنین افزایش سهمیه

بخشهای محروم در پذیرش دانشگاہها .

ط - قومقضا ئیه موظف است در مراکز شهری بخشهای محروم یا شهرستانهای مجاور

آنان شعبه دادگاههای مورد نیاز و دادگاههای سیار عشایری را ایجاد نماید .

تبره ۷ - دولت مکلف است ظرف مدت شش ماه (۶ ماه) از تصویب این قانون

اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم را بمنظور جلب سرمایه گذاری و تامین سودآوری بیشتر

فعالیت های کشاورزی ، صنعتی و معدنی و امور تحقیقاتی ، آموزشی و فرهنگی و خدمات

درمانی و جلوگیری از تمرکز سرمایه گذاری در بخشهای غیرتولیدی ، تهیه و به مجلس

شورای اسلامی ارائه نماید .

تبره ۸ - برای جذب همکاری و مشارکت بیشتر مردم در اجرای طرحهای عمرانی

دولتی ، آن قسمت از اعتبارات اینگونه طرحها که از محل وجوه دریافتی از مردم تحت

عنوان خودیاری دریافت می گردد ، از شمول قانون محاسبات و سایر مقررات عمومی مستثنی

و تابع قانون نحوه هزینه کردن اعتبارات خارج از شمول قانون محاسبات خواهد بود .

تعلیه

تبصره ۹ - در اجرای اصل یکم و چهارم و هفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور استفاده از تخصصها و توانائیهای نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در بازسازی کشور ، به واحدهای اجرائی فوق ، اجازه داده میشود با توجه به تخصصها و توانائیها و ظرفیت نیروهای تحت نظر خود ، برای اجرای طرحها و پروژههای عمرانی با دستگاههای اجرائی ، قرارداد پیمانکاری منعقد نمایند . کلیه وجوه دریافتی از بابت قراردادهای مذکور به حساب درآمد عمومی کشور واریز و معادل آن از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال منظور میگردد ، تخصیص یافته تلقی و از طرف خزانه در اختیار نیروی مربوط و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح قرار خواهد گرفت تا جهت تقویت نیروی مربوط و جایگزینی استهلاک ماشین آلات هزینه گردد .

آئین نامه اجرائی این تبصره توسط وزارتخانههای دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد .

تبصره ۱۰ -

الف - وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان زمین شهری) موظف است در کلیه شهرهای کشور اراضی با کاربریهای آموزشی ، فرهنگی و خدماتی و در قالب طرحهای مصوب شهری ، راجعت احداث و توسعه مدارس و مراکز فرهنگی و هنری و ورزشی و بهداشتی درمانی ، آموزشی و خدماتی پس از تملک ، بطور رایگان به دستگاههای ذیربط واگذار نماید و در مواردی که بابت تملک اراضی مزبور هزینههای متحمل گردد ، می تواند وجه مربوطه را بر روی قیمت سایر قطعات مسکونی قابل واگذاری خود در کلیه شهرها سرشکن و از خریداران مربوطه دریافت و بانسبت به واگذاری زمین معوض به مالکین اینگونه اراضی اقدام نماید .

ب - شهرداریها موظفند زمینهای با کاربری مذکور در بند الف این تبصره را بر اساس طرحهای جامع ، هادی و تفصیلی مصوب ، سریعاً به دستگاههای ذیربط معرفی نمایند و به هنگام اجرای طرحهای مزبور ، توسط دستگاههای مربوطه مجوز احداث بنا را بدون رعایت تشریفات صدور پروانه ساختمانی و فقط با اعلام هر و کف صادر نمایند .

آئین نامه اجرائی این تبصره ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون با همکاری وزارتخانههای کشور ، مسکن و شهرسازی ، آموزش و پرورش ، فرهنگ و آموزش عالی ، بهداشت

تعلیقات

درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۱۱ - دولت مکلف است بمنظور امکان دسترسی مردم به مسکن با اجاره مناسب و ایجاد زمینه تولید مسکن استیجاری کافی ، تسهیلات قانونی و اعتباری لازم را فراهم آورد و تشکلهای مناسب تخصصی و صنفی در قالب شرکتهای سهامی عام و تعاونی را برای این امر ایجاد کند .

تبصره ۱۲ - به منظور تامین هزینههای مربوط به آموزش فنی نیروی کار بیشتر از ظرفیتهای فعلی به سازمان آموزش فنی و حرفهای اجازه داده میشود معادل کلیه درآمدهائی را که از محل ماده ۱۴ قانون کارآموزی و تبصره های آن به حساب درآمدهای عمومی واریز می شود عینا دریافت نماید و به مصرف هزینههای جاری و عمرانی مربوط به آموزش فنی و حرفهای برساند .
مراکز جدید آموزش پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه ایجاد خواهد شد .

تبصره ۱۳ - بمنظور فراهم نمودن امکانات و تجهیزات لازم جهت پیشگیری و جلوگیری از آلودگی ناشی از صنایع آلوده کننده ، کارخانهها و کارگاهها موظفند یک در هزار از فروش تولیدات خود را با تشخیص و تحت نظر سازمان حفاظت محیط زیست صرف کنترل آلودگیها و جبران زیان ناشی از آلودگیها و ایجاد فضای سبز نمایند . وجوه هزینه شده از این محل جزء هزینههای قابل قبول موسسه مربوط محاسبه خواهد شد .
آئین نامه اجرایی این تبصره توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارائی تهیه و بتصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۱۴ - دولت موظف است اقدامات لازم جهت تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش را بعمل آورده و حداکثر ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون لایحه مورد نیاز را تهیه و به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید .

تعلیه

تبصره ۱۵ - به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می شود از متقاضیان تاسیس بیمارستان ، پلی کلینیک و درمانگاه ، آزمایشگاه تشخیص طبی ، مطب و داروخانه ، مبالغی را بعنوان هزینه های صدور موافقت اصولی ، پروانه تاسیس بشرح زیر اخذ نماید و به حساب خزانه داری کل واریز نماید و معادل آن جهت تجهیز مراکز بهداشتی ، درمانی و آزمایشگاهی و بیمارستانها در اختیار وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی قرار میگردد .

۱ - جهت تاسیس بیمارستان در تهران یک میلیون ریال ، در شهرهای دانشگاهی پانصد هزار ریال .

۲ - جهت تاسیس آزمایشگاه تشخیص طبی در تهران دویست و پنجاه هزار ریال ، در شهرهای دانشگاهی یکصد و پنجاه هزار ریال .

۳ - جهت تاسیس پلی کلینیک در تهران دویست و پنجاه هزار ریال ، در شهرهای دانشگاهی یکصد و پنجاه هزار ریال .

۴ - جهت تاسیس داروخانه در کل کشور یکصد هزار ریال (با استثنای بخشهای محروم)

۵ - جهت تاسیس مطب در تهران دویست و پنجاه هزار ریال و در شهرهای دانشگاهی یکصد و پنجاه هزار ریال و در سایر شهرهای کشور یکصد هزار ریال .

تبصره ۱۶ - بمنظور تامین داروهای مورد نیاز مناطق روستائی و بخشهای محروم کشور و ترغیب داروسازان جوان در جهت تاسیس داروخانه در مناطق مذکور بانکهای کشور موظفند مبلغ ده میلیارد ریال بعنوان قرض الحسنه و با بازپرداخت ده ساله به این امر تخصیص داده و به ازای هر مورد تا حداکثر ده میلیون ریال با تایید وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به متقاضیان معرفی شده مزبور پرداخت نمایند .

تبصره ۱۷ - به وزارت دادگستری اجازه داده می شود از ابتدای سال ۱۳۶۹ علاوه بر درآمدهای موضوع ردیف ۴۱۰۱۰۱ (خدمات قضائی) منظور در قسمت سوم قانون بودجه سال ۱۳۶۸ ، درآمدهای جدید مشروحه ذیل را وصول و به حساب درآمد عمومی کشور منظور نماید .

تعلیه

- ۱ - در هر مورد که در قوانین حداکثر مجازات کمتر از ۹۱ روز حبس و یا مجازات تعزیری موضوع تخلفات رانندگی باشد از این پس بجای حبس یا آن مجازات تعزیری ، حکم به جزای نقدی از هفتاد هزار و یک ریال تا یک میلیون ریال داده خواهد شد و هرگاه حداکثر مجازات بیش از ۹۱ روز حبس و حداقل آن کمتر از این باشد دادگاه مخیر است که حکم به بیش از سه ماه حبس یا جزای نقدی از هفتاد هزار و یک ریال تا ستمیلیون ریال بدهد . در صورتیکه در موارد فوق حبس و یا سایر محکومینهای تعزیری موضوع تخلفات رانندگی یا جزای نقدی باشد و به جای حبس یا آن مجازات تعزیری جزای نقدی مورد حکم قرارگیرد هر دو جزای نقدی با هم جمع خواهد شد .
- ۲ - هزینه مذکور در بند ج از ماده یک قانون موضوع هزینههای دادگستری و ثبت مصوب ۱۳۳۴/۱۱/۳ پانصد ریال تعیین می شود .
- ۳ - برای شکایت بعد ادسرای انتظامی قضات مبلغ پانصد ریال تبر باطل میگردد .
- ۴ - هزینههای خدمات پزشکی قانونی بموجب تعرفهای که بتصویب وزارت دادگستری میرسد اخذ و به حسابهای مربوط در خزانه واریز خواهد شد .
- ۵ - بهای اوراق دادخواست و اظهارنامه و غیره موضوع بند ۱۳ تبصره ۹۱ قانون بودجه سال ۱۳۶۲ هر برگ پنجاه ریال تعیین میگردد .
- ۶ - درآمدهای صندوق " الف " و صندوق " ب " اداره کل تصفیومور ورشکستگی موضوع مواد ۵۲ و ۵۴ قانون مذکور مصوب تیرماه ۱۳۱۸ بشرح ذیل افزایش داده میشود .
اولا - حق صندوق " الف " که بموجب تصویبنامه شماره ۱۷۰۳ مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۱۹ از حاصل دارائی ورشکسته اخذ میشود تا مبلغ پنج میلیون ریال صدی ۹ و نسبت به مازاد آن تا ده میلیون ریال صدی ۸ و نسبت به مازاد ده میلیون ریال صدی ۷ دریافت و به حساب خزانه واریز نمایند .
ثانیا - درآمد صندوق " ب " به دو برابر افزایش داده می شود .
- ۷ - هزینههای موضوع تبصره ۷۵ قانون بودجه سال ۱۳۶۳ کل کشور به ده برابر افزایش می یابد .
- ۸ - دادخواستهای تقدیمی به دیوان عدالت اداری مستلزم ابطال دو هزار ریال تبر بابت هزینه دادرسی میباشد (موضوع ماده ۱۳ قانون تشکیل دیوان عدالت اداری مصوب بهمن ماه ۱۳۶۰) .
دولت مکلف است معادل پنجاه درصد درآمد حاصل از اجرای این تبصره را که در هر سال وصول و به حساب درآمد عمومی کشور واریزمی شود از محل اعتبار ردیف جداگانهای

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین و تمدن نویسی

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

- ۸ -

تعلیقات

که ضمن لایحه بودجه همان سال منظور خواهد نمود در اختیار وزارت دادگستری قرار دهد تا منحصراً بمنظور تامین کسری هزینه‌های جاری و احداث و تجهیز مراکز پزشکی قانونی و ایجاد ساختمانهای دادگستری و ثبت اسناد و املاک کشور و استراحتگاههای دادگستری در مرکز و شهرستانها و ایجاد و توسعه تشکیلات قضائی براساس موافقت نامه‌هایی که با سازمان برنامه و بودجه مبادله خواهد نمود مورد استفاده قرار دهد .

تبصره ۱۸ - بمنظور توسعه و تشویق صادرات کالاهای ساخته شده داخلی ، ورود مواد اولیه ، قطعات و تجهیزات و اقلام لوکس مورد نیاز برای تولید کالاهای صادراتی ، از مقررات مربوط به اخذ گواهی عدم ساخت و همچنین از بررسی قیمت توسط مراکز تهیه و توزیع ذیربط معاف خواهند بود .

تشخیص و تایید اقلام موضوع مفاد این تبصره توسط وزارتخانه‌های تولیدی ذیربط انجام خواهد شد .

آئین نامه اجرائی این تبصره توسط وزارتخانه‌های ذیربط تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۱۹ - به دولت اجازه داده می‌شود که حداکثر در سه نقطه از نقاط مرزی کشور ، مناطق آزاد تجاری - صنعتی تاسیس نماید .

تبصره ۲۰ - بمنظور پشتیبانی تولید ، گمرک ایران و سازمان بنادر و کشتیرانی موظفند حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون مناطق ویژه حراست شده‌ای را در مبادی ورودی و یا گمرکات داخلی جهت نگهداری بصورت امانی مواد اولیه و قطعات و ابزار و مواد تولیدی که بدون انتقال ارز وارد می‌شود تاسیس نمایند . ورود کالا از مناطق مذکور جهت مصرف داخلی ، تابع مقررات صادرات و واردات خواهد بود . صاحبان کالا میتوانند بدون هیچگونه تشریفات کالای وارداتی خود را از مبادی مذکور ، از کشور خارج نمایند . آئین نامه اجرائی این تبصره به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تقریر

تبصره ۲۱ - به سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران اجازه داده میشود محصولات و آثار هنری پخش شده خود را در داخل و خارج از کشور ، راسا و بدون کسب مجوز عرضه کند و به فروش رساند .

تبصره ۲۲ - به وزارت کشاورزی اجازه داده میشود که معادل ۳۰٪ از درآمد حاصل از واریز وجوه مربوط به اجاره‌بها ، فروش و سایر وجوه حاصل از اراضی ملی شده دولتی و خالصه و سایر اراضی متعلق به این وزارتخانه را در جهت احیاء و توسعه همان اراضی و یا سایر اراضی مصروف نماید .

تبصره ۲۳ - بمنظور تحقق اهداف برنامه به دولت اجازه داده می‌شود اقدامات زیر را در زمینه مدیریت و نیروی انسانی ، سازماندهی و تشکیلات و روشها انجام دهد .
۱ - انتقال واحدهای سازمانی دولتی از تهران به دیگر نقاط کشور با پیشنهاد رئیس جمهوری و وزیر ذیربط و تصویب هیات وزیران .

۲ - تدوین نظام استخدامی واحد و نظام پرداخت برای کلیه دستگاههای دولتی در سطح کشور جهت برقراری عدالت استخدامی و ارائه آن به مجلس شورای اسلامی حداکثر تا پایان سال اول اجرای برنامه .

۳ - استفاده از تکنولوژی پیشرفته اداری ، بویژه تکنولوژی انفورماتیک ، بمنظور خدمت رسانی با کیفیت و سرعت مطلوب .

۴ - ایجاد تعادل بین حقوق و مزایای کارکنان دولت با توجه به تورم به منظور جلوگیری از کاهش قدرت خرید آنها از طریق اعطای کمکهای غیر نقدی ، مشروط بر آنکه اعتبارات مورد نیاز آن در بودجههای سالانه تامین شده باشد .

تبصره ۲۴ - به دولت اجازه داده میشود در زمان صلح بمنظور تامین قسمتی از نیازهای نیروی انسانی با تأیید ستاد فرماندهی کل قوا در کارهای کشاورزی ، امدادی ، آموزشی ، تولیدی و جهاد سازندگی با رعایت کامل موازین عدل اسلامی از خدمت مشمولین وظیفه در دستگاههای اجرائی ذیربط با در نظر گرفتن موارد زیر بصورتی استفاده کند که به آمادگی رزمی آسیبی وارد نیاید .

۱ - پس از گذراندن دوره آموزش نظامی .

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین و تندنویسی

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

- ۱۰ -

بسم الله

۲ - منحصر با استفاده از حقوق و مزایا و هزینه‌های مربوط به دوره خدمت ضرورت .
۳ - عدم استفاده در واحدهای ستادی .
آئین‌نامه اجرائی این تبصره بتصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۲۵ - دولت موظف است نسبت به ایجاد یک نهاد متمرکز و کارآ با تسهیلات و اختیارات قانونی لازم برای تمرکز امور سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و تفویض آزادی عمل به واحدهای اجرایی و موسسات آموزشی در زمینه آموزشهای فنی و حرفه‌ای اقدام و برای تمام رشته‌های فنی و حرفه‌ای مورد نیاز کشور در تمام سطوح تحصیلی از ابتدای دوره راهنمایی تا آخرین مراحل تحصیلات دانشگاهی برنامه‌های لازم را در کنار سایر رشته‌های آموزشی فراهم نماید .

تبصره ۲۶ - دولت موظف است ظرف سه ماه برای تاسیس نظام متحد و هماهنگ امور فرهنگی و تبلیغی کشور و ادغام سازمانها و مراکز موازی لایحه قانونی لازم را به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد نماید .

تبصره ۲۷ - اعطای هرگونه مجوز و پروانه کسب به متقاضیان مشاغل تولیدی ، خدماتی و صنفی در کلیه بخشهای اقتصادی موکول به طی دوره ویژه آموزشهای فنی و حرفه‌ای در سطوح مورد نیاز و دریافت گواهینامه صلاحیت فنی می‌باشد .
آئین‌نامه نحوه انجام این امر با پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی ، بتصویب هیات وزیران می‌رسد .

تبصره ۲۸ - مواد اولیه ، قطعات ، ابزار ، ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز وزارتخانه‌های تولیدی (صنایع ، صنایع سنگین و معادن و فلزات) و طرحهای ملی با تأیید وزیر مربوطه از بررسی قیمت در مراکز تهیه و توزیع معاف خواهند بود .

تفصیلات

تبصره ۲۹ -

الف - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است طی دوره برنامه اول از محل دریافت‌های ارزی حداکثر مبلغ یکصد و بیست میلیارد و هفتصد و سی و دو میلیون (۱۲۰ ۷۳۲ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار در چارچوب ارقام مندرج در جداول مصوب این قانون پرداخت و با ایجاد تعهد نماید .

ب - دولت مکلف است بعنوان تنخواه گردان صادراتی تسهیلات ارزی لازم برای تشویق و حمایت صادرات کالاهای غیرنفتی و منحصرأ برای واردات مواد اولیه و کمکی و قطعات و لوازم بستهبندی و سایر وسایل و لوازم جهت تولید و صدور کالاهای غیر نفتی و همچنین صدور ضمانت‌نامه‌های صادراتی و خدمات فنی خارج از کشور پس از دریافت تضمین مبنی بر برگشت ارز اعطائی متناسب با اهداف صادراتی برنامه ، در اختیار صادرکنندگان قرار دهد .

آئین‌نامه اجرائی این بند ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارتین امور اقتصادی و دارائی و بازرگانی ، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی تهیه و بتصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ج - بمنظور بکارگیری امکانات تولیدی داخلی کشور و انتقال دانش فنی ، دولت موظف است در اجرای طرحهای وزارتخانه‌های نفت ، نیرو ، پست و تلگراف و تلفن ، دفاع ، راه و ترابری ، جهاد ، کشاورزی ، معادن و فلزات ، صنایع ، صنایع سنگین و شرکت‌ها و سازمانهای تابعه و تحت پوشش آنها ، به هنگام عقد قرارداد با پیمانکاران خارجی ، خرید ماشین‌آلات و تجهیزات و اجرای طرحها ترتیبی اتخاذ نماید که در طول برنامه پنجساله از محل سهمیه ارزی طرحهای مذکور ، حداقل به میزان دو میلیارد و پانصد میلیون (۲ ۵۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار ارزش افزودماز طریق ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات و تولید کالا و اجرای طرحها در داخل کشور ایجاد گردد .

شورای اقتصاد حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون ، با بررسی طرحهای برنامه پنجساله وزارتخانه‌ها و شرکتها و سازمانهای فوق‌الذکر سهمیه ساخت تجهیزات و تولید کالا و اجرای طرحها که بایستی توسط وزارتخانه‌های صنعتی انجام شود را مشخص و به سازمان برنامه و بودجه جهت درج در موافقتنامه طرحها و به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران جهت رعایت موضوع در گشایش اعتبار ابراف نماید .

آئین‌نامه اجرائی این بند ظرف مدت سه ماه به پیشنهاد وزارتخانه‌های ذیربط و

تعمیرات

سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

د - بمنظور تامین مبالغ ارزی برای تکمیل و یا اجرای سرمایه‌گذاریهای صنعتی و تولیدی مذکور در جدولی که توسط دولت همراه لایحه بودجه سال ۱۳۶۹ ارائه می‌گردد، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است تا پایان برنامه پنجساله اول (۱۳۷۲) نسبت به ایجاد تعهد تا سقف هفت میلیارد و پانصد میلیون (۷ ۵۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار اقدام نماید بمنحوی که علاوه بر تمام طرح درمدمت توافق شده، بازپرداخت تعهد ایجاد شده پس از راعاندازی واحد، حداقل در اقساط پنجساله انجام پذیرد . و مجموع اقساط پرداختی از این بابت در هر سال از یک میلیارد و پانصد میلیون (۱ ۵۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار تجاوز ننماید .

تعهدات ایجاد شده از محل صرفه‌جویی یا درآمد ارزی حاصله از طرحهای فوق‌الذکر در بودجه‌های سالانه منظور و پرداخت خواهد شد .

بانک مرکزی جمهوری اسلامی می‌تواند نسبت به پرداخت حداکثر ده درصد (۱۰٪) هر قرارداد بعنوان پیش پرداخت اقدام نموده و از سرجمع سهمیه ارزی بخش مربوطه در بودجه سال مربوطه کسر نماید .

آئین‌نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف مدت دو ماه توسط سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ه - به وزارت کشاورزی اجازه داده میشود که بمنظور خودکفائی در امر شکر مورد نیاز جامعه و تامین بخشی از سایر نیازهای غذایی و صنعتی کشور، نسبت به ایجاد هفت واحد کشت و صنعت نیشکر به وسعت مجموعاً ۸۴۰۰۰ هکتار و ایجاد کارخانجات هفت واحد شکر خام، یک واحد تصفیه، هفت واحد خوراک دام، شش واحد خمیر کاغذ، یک واحد کاغذ چاپ و تحریر، یک واحد نئوپان و یک واحد پروتئین دامی اقدام نماید .

اعتبارات ریالی طرح بمیزان چهارصد میلیارد (۴۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال بصورت وام از سیستم بانکی و سازمان تامین اجتماعی دریافت و از محل مابه‌التفاوت قیمت صنعتی و صنعتی شکر تولیدی کارخانجات هفت تبه و کارون با قیمت رسمی خرید شکر از کارخانجات مذکور که در حساب جداگانه‌ای نزد سازمان حمایت از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان نگهداری خواهد شد، نسبت به بازپرداخت اقساط وام اقدام خواهد گردید .

به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده میشود که برای اجرای طرح

تعالیه

فوق‌الذکر توسط وزارت کشاورزی نسبت به ایجاد تعهد ارزی حداکثر تا آخر سال ۱۳۷۰ تا سقف یک میلیارد و پانصد میلیون (۱ ۵۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار بنحوی اقدام نماید که علاوه بر اتمام طرح در مدت توافق شده بازپرداخت تعهد ایجاد شده حداقل یکسال پس از راه اندازی واحدها در اقساط پنجساله از محل صرفه جویی ارزی حاصل از تولیدات سالیانه طرح بازپرداخت گردد .

همچنین اجازه داده میشود که تا حد مبلغ یک درصد (۱٪) از مجموعه اعتبارات طرح بدون رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت و با رعایت قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتیکه بموجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند به مصرف برسد .

وزارت کشاورزی موظف است گزارش پیشرفت کار را هر سه ماه یکبار با اطلاع کمیسیونهای کشاورزی ، برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارائی برساند .

و - سهمیه ارزی دستگاههای اجرایی بر اساس جداول ارزی مندرج در این برنامه ، سالیانه به پیشنهاد کمیته تخصیص ارز و تصویب هیات دولت تعیین و در اختیار دستگاههای اجرایی ذیربط قرار خواهد گرفت .

ز - بمنظور استفاده حداکثر از ظرفیتهای منابع آب و نیروی کشور ، به دولت اجازه داده میشود که احداث سدهای کاربن سه ، کارون جریانی چهار ، کرخه و گاویشان را تا سقف سه میلیارد (۳ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار از طریق انعقاد قراردادهای اعتباری بلندمدت تامین کند .

ح - به شرکت ملی نفت ایران اجازه و اختیار داده میشود ، بمنظور تامین گاز مورد نیاز برای مصارف داخلی و صادرات و بهره برداری از میدان گازی پارس و پارس جنوبی (مشترک با قطر) ، با ضمانت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قراردادهای لازم با شرکتهای ذیصلاح خارجی را حداکثر تا مبلغ سه میلیارد و دویست میلیون (۳ ۲۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار منعقد نماید ، بنحوی که بازپرداخت هزینههای سرمایه گذاری از محل تولیدات میداین فوق صورت گیرد .

ط - به شرکت ملی صنایع پتروشیمی اجازه داده میشود جهت طرحهای سرمایههای پتروشیمی با ضمانت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تا مبلغ دو میلیارد و دویست میلیون (۲ ۲۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار بصورت پیش فروش محصولات ایجاد تعهد نماید .

ی - به دولت اجازه داده میشود بمنظور رفع قسمتی از نیازهای بخشهای صنعت و معدن در امور مربوط به تولید ، صادرات و سرمایه گذاریهای ذیربط ، به روش معاملات

تعمیر

متقابل تا سقف ده میلیارد (۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار اقدام نماید . بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دستگاههای اجرایی ذیربط با ارائه ضمانت‌های لازم مفاد این بند را اجراء خواهند نمود .
آئین‌نامه اجرایی این بند ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارتخانه‌های صنعتی و معدنی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۳۰ - کلیه فارغ‌التحصیلان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و همچنین کلیه فارغ‌التحصیلان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی خارج از کشور که از ارز دولتی استفاده می‌کنند در برابر مدت آموزش براساس نیاز دولت به هر یک از تخصص‌ها در مناطق مورد نیاز متعهد خدمت میشوند مگر آنکه عدم نیاز به تخصص آنان توسط دولت اعلام گردد .

تبصره ۳۱ -

الف - به منظور انجام وظایف مشروحه زیر ، شورایی بنام شورای عالی بررسی و تعیین الگوی مصرف تشکیل می‌گردد .
۱ - بررسی و تعیین الگوی مصرف با رعایت خط مشی‌های مصرحه در این برنامه .
۲ - نظارت مستمر بر حسن اجرای الگوی مصرف مصوب .
۳ - بررسی و بازبینی مستمر عملکرد الگوی مصرف مصوب و اتخاذ تدابیر مناسب در جهت حسن اجرای آن و نیز تنظیم پیشنهادات اصلاحی و تکمیلی لازم جهت تصویب مراجع ذیربط .

ب - اعضای شورای عالی موضوع بند الف بشرح زیر می‌باشد .

- ۱ - ریاست جمهوری (و یا معاون اول رئیس جمهور) بعنوان رئیس شورا .
- ۲ - وزیر بازرگانی
- ۳ - وزیر امور اقتصادی و دارایی
- ۴ - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۵ - وزیر صنایع
- ۶ - رئیس سازمان برنامه و بودجه
- ۷ - رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

تعلیق

۸ - وزیر ذیربط حسب مورد و به تشخیص و دعوت رئیس شورا
۹ - دوفراز نمایندگان مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر به انتخاب مجلس شورای اسلامی

ج - دبیرخانه شورا و کمیته کار دائمی آن در نهاد ریاست جمهوری خواهد بود .
اعضای کمیته کار مرکب از نمایندگان تام الاختیار و تمام وقت وزارتخانه های ثابت عضو شورا و نماینده سازمان صدا و سیما خواهد بود .

تبصره ۳۲ - در اجراء اصل ۱۴۷ قانون اساسی و به منظور بالا بردن ظرفیت ناوگان هوایی هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران ، دولت موظف است با کسب نظرات فرماندهی کل نیروهای مسلح به تعداد مورد نیاز هواپیمای باربری و مسافری نهاجا را اجاره نماید .
کلیه وجوه دریافتی از بابت قراردادهای مذکور بحساب درآمد عمومی کشور واریز و معادل آن از محل اعتباری که در قانون بودجه هر سال منظور میگردد ، تخصیص یافته تلقی و از طرف خزانه در اختیار نیروی مذکور قرار خواهد گرفت .
آئین نامه اجرائی این تبصره به پیشنهاد وزارت دفاع ، وزارت راه و ترابری و ستاد کل نیروهای مسلح و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۳۳ - بمنظور بهبود مدیریت ، تعیین میزان قطعی اموال و دارائیها و سهام دولت در شرکتهای دولتی و همچنین مشخص نمودن حداقل سوددهی شرکتهای دولتی به تفکیک بخشهای مختلف ، دولت مکلف است کمیته سبونی تحت نظر ریاست جمهوری و با عضویت وزیر امور اقتصادی و دارائی ، رئیس سازمان برنامه و بودجه ، بالاترین مقام دستگاه اجرائی ذیربط و حسب مورد دوفراز نماینده مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس تشکیل داده و امور فوق را بنحوی سامان دهد که تا پایان برنامه اول ضمن لغو کلیه معافتهای مالیاتی ، گمرکی شرکتهای دولتی ، عملیات انتفاعی آنها از عملیات اجتماعی و حمایتی دولت تفکیک و قابل ارزیابی شوند .

تبصره ۳۴ - کلیه شرکتهای دولتی موضوع ماده ۴ قانون محاسبات عمومی کشور و بانکها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکتهای دولتی و موسسات انتفاعی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند همه ساله

بیمانی

بودجه پیشنهادی خود را در چهارچوب اهداف و سیاستهای کلی این برنامه تهیه و به‌مراه عملکرد سال گذشته خود جهت کسب نظر مشورتی به سازمان برنامه و بودجه ارسال نمایند و سپس همراه با نظر مشورتی این سازمان در مجمع عمومی یا شورای عالی مربوط مطرح و پس از تأیید آن برای درج در لایحه بودجه کل کشور مجدداً به سازمان مذکور ارسال دارند.

تبصره ۳۵ -

الف - سازمان برنامه و بودجه موظف است بطور مستمر بر عملیات دستگاههای اجرایی نظارت نموده و گزارش مربوط به پیشرفت عملیات و مطابقت آن در زمینه وصول به هدفهای تعیین شده در برنامه را در مقاطع شش ماهه به دولت و کمیسیونهای مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ب - مبادله موافقت‌نامه جهت اجرای طرح‌های عمرانی گماز بودجه عمومی استفاده می‌نمایند، در طول برنامه فقط برای یک بار کافی است.

تبصره ۳۶ -

۱ - دولت موظف است از سال ۱۳۶۹ لایحه بودجه هر سال را منطبق با مفاد این قانون حداکثر تا ۱۵ آذرماه تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.

مجلس حداکثر تا ابتدای دهه فجر (۱۲ بهمن) هر سال لایحه بودجه را تصویب نموده و دولت موظف است تا پایان اسفند ماه نسبت به تدوین آئین‌نامه‌های اجرایی و مبادله موافقت‌نامه‌های شرح فعالیت‌ها و انعقاد قراردادهای انجام کار اقدام نماید.

۲ - لایحه بودجه سال ۱۳۶۹ حداکثر دو هفته پس از تصویب این قانون تقدیم مجلس شورای اسلامی خواهد شد.

تبصره ۳۷ - در راستای ضرورت تداوم امر برنامه‌ریزی و ارزیابی عملکرد و عنداللزوم بازنگری اهداف، اعتبارات، خط‌مشی‌ها و برنامه‌های اجرایی، دولت موظف است نظام برنامه‌ریزی کشور را بنحوی تنظیم نماید که برنامه دوم توسعه جمهوری اسلامی ایران در نیمه اول سال ۱۳۷۱ به مجلس شورای اسلامی ارائه گردد.

تعلیه

تبصره ۳۸ - شورای اقتصاد مسوول تعیین شبکه‌های مجاز توزیع کالا در دو سطح عمده‌فروشی و خرده‌فروشی بمنحوی که گردش کالا در هر سطح صرفاً توسط یک واسطه توزیع انجام شود و نیز مسوول تعیین بیش از یک واسطه فروش در هریک از سطوح فوق می‌باشد .

تبصره ۳۹ - سیاست‌های اجرائی تامین و توزیع کالا در کشور بصورت سالانه توسط وزارت بازرگانی با هماهنگی دستگاه‌های تامین و تولیدکننده کالا تهیه و قبل از پایان هر سال بتصویب شورای اقتصاد می‌رسد .

تبصره ۴۰ - بمنظور ارائه خدمات بهینه هویت و تابعیت و شناخت بهنگام هویت کلیه اتباع ایران در داخل و خارج کشور، با توجه به ضرورت استفاده در برنامه‌ریزی آتی، دولت موظف است نسبت به اصلاح اساسی سیستم ثبت احوال و ایجاد پایگاه مکانیزه اطلاعات جمعیت کشور اقدام نماید .

تبصره ۴۱ - دولت مکلف است ترتیباتی اتخاذ نماید تا پایان برنامه، کلیه پستهای نامرسانه غیر ضرور در ادارات و سازمانهای دولتی را حذف نموده، ضمناً بامتداد اول کردن شیوه مکاتبه، مراجعات حضوری مردم را به حداقل ممکن کاهش دهد .

تبصره ۴۲ - بمنظور حمایت از تولیدات داخلی و بالا بردن کیفیت آن، افزایش و یا کاهش سود بازرگانی، در کمیسیونهایی به مسولیت وزارتخانه‌های صنعتی ذیربط و عضویت نمایندگان وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارائی و بازرگانی بررسی و حداکثر ظرف مدت دو ماه جهت تصویب به هیات وزیران ارائه گردد .

تبصره ۴۳ - در طول برنامه پنجاه ساله، نرخ ارز برای واردات قطعات ماشین‌آلات، تجهیزات و پاکالاهای قابل ساخت در داخل نباید از نرخ ارز تخصیصی جهت تولید داخلی همان اقلام ارزانتر باشد .

تبصره ۴۴ - سازمان برنامه و بودجه مکلف است حداکثر لغایت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون جدول تراز تجهیزات، ماشین‌آلات، مصالح و کالاهای عمده و اساسی

تعمیرات

و همچنین جدول تفکیک مصارف ارزی به جاری و عمرانی را تهیه و به تصویب هیات وزیران برساند .

تبصره ۴۵ - دولت موظف است تسهیلات لازم را جهت بازگشت آن تعداد از فارغ التحصیلان ایرانی دانشگاههای خارج از کشور که مایل به خدمت در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی هستند ، پس از تایید صلاحیت آنان جهت عضویت در هیات علمی فراهم نماید . وسایل متعارف زندگی و خودروی شخصی که اینگونه افراد با خود می آورند ، از حقوق و عوارض گمرکی معاف می باشد .
آئین نامه اجرائی این تبصره توسط وزارتخانه های فرهنگ و آموزش عالی ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و امور اقتصادی و دارائی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۴۶ - دولت مکلف است تسهیلات لازم از قبیل زمین ، ساختمان ، وام و مصالح ساختمانی را برای آن دسته از اعضاء هیات علمی که فاقد مسکن می باشند و تعهد خدمت در دانشگاههای دولتی بسپارند به گونه ای فراهم نماید که تا پایان برنامه پنجاه ساله دارای مسکن شوند .
آئین نامه اجرائی این تبصره توسط وزارتخانه های فرهنگ و آموزش عالی ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و مسکن و شهرسازی تهیه و به تصویب هیات دولت خواهد رسید .

تبصره ۴۷ - به وزارتخانه های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می شود از اعضاء هیات علمی غیر ایرانی خارج از کشور (با اولویت مسلمان بودن) صرفا برای تدریس در دوره دکترا دعوت به کار نماید .

تبصره ۴۸ - به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی اجازه داده می شود بمنظور توسعه و تکمیل دوره های کارشناسی ارشد و دکترا با دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی کشورهای خارجی که با دولت جمهوری اسلامی ایران روابط دوستانه دارند ، تفاهم نامه های علمی در زمینه مبادله استاد و دانشجو و تشکیل سمینارها و کنفرانسها از طریق وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی منعقد نمایند .

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین و تقنینی

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

- ۱۹ -

تعلیقات

تبصره ۴۹ - دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی می‌توانند دوره‌های شبانه و دوره‌های خاص، تاسیس و هزینه‌های سرانه شبانه‌ها را تا بید وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد از داوطلبان به تحصیل و وصول و وجوه حاصله را به خزانه‌داری کل واریز نمایند و همساله معادل آن را صرف هزینه‌های مربوطه دانشگاه نمایند.

تبصره ۵۰ - بمنظور افزایش سرمایه بانک کشاورزی و تامین منابع مالی مورد نیاز آن بانک جهت توزیع اعتبارات بلند مدت و اوزان قیمت دولت مکلف است مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال اعتبار از محل اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت با درآمد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تقسیم پنجساله و هر سال بیست میلیارد (۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال در اختیار بانک مذکور قرار دهد.

تبصره ۵۱ - بمنظور جلوگیری از کاهش تولیدات کشاورزی از تاریخ تصویب این قانون هرگونه تفکیک و تبدیل اراضی کشاورزی یا قابل کشت و باغات به مزارع غیر کشاورزی ممنوع می‌باشد.

آئین‌نامه اجرائی این قانون ظرف ۳ ماه توسط وزارت کشاورزی تهیه و به تصویب هیات دولت خواهد رسید.

موارد غیر قابل اجتناب توسط کمیته‌ای که در آئین‌نامه اجرائی مشخص میشود قابل تعیین است.

تبصره ۵۲ - اجازه داده می‌شود در طول اجرای این برنامه وزارت امور اقتصادی و دارایی بهنگام وصول مالیات منابع ذیل عوارضی بمیزان سه درصد درآمد مشمول مالیات قطعی شده به نفع شهرداری وصول و در اختیار وزارت کشور (سازمان شهرداریهای کشور) قرار دهد تا براساس دستورالعمل وزارت کشور بین شهرداریها تقسیم گردد.

الف - کلیه منابع مالیات موضوع باب دوم قانون مالیات‌های مستقیم واقع در حوزه شهری باستانهای مالیات برارث.

تعلیقات

ب - کلیه منابع مالیات موضوع باب سوم قانون باستثنای مالیات بردرآمد کشاورزی و حقوق .

وزارت کشور مکلف است در طول اجرای این برنامه طرحهای درآمدی لازم را برای کسب درآمدهای جدید برای شهرداریها بمنظور جایگزین کردن با درآمد موضوع این تبصره تهیه نماید بنحوی که در پایان اجرای برنامه اول ، شهرداریها به این منبع درآمدی نیاز نداشته باشند .

تبصره ۵۳ - به موجب این قانون اجازه داده می شود در طول برنامه پنجساله ، هرساله معادل درآمدهای حاصل از فعالیت های فرهنگی و هنری و سیاحتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را که به خزانه واریز می گردد . هنگام تنظیم بودجه سالانه در ردیف جداگانه ای در بودجه وزارت مذکور جهت توسعه فعالیت ها منظور شده و امکان هزینه آن فراهم گردد .

تبصره ۵۴ - وزارت کار و امور اجتماعی موظف است برای طرحها و پروژه های ایجاد کار و اشتغال مراکز خدمات اشتغال را گسترش داده و کارآئی آنها تا پاسخ به نیاز افزایش دهد .

تبصره ۵۵ - صدور هرگونه موافقت اصولی صنعتی ، کشاورزی و دامی برای مراکز استان های برخوردار ممنوع است .
دولت و شرکت ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت مجاز به تاسیس هیچگونه واحد صنعتی ، کشاورزی و دامی در مراکز استان های برخوردار نمی باشند .

تعالی

قسمت یکم

الف - هدفهای کلی .

- ۱ - بازسازی و تجهیز بنیه دفاعی و تامین نیازهای ضروری آن بر مبنای اهداف دفاعی تعیین شده .
- ۲ - بازسازی و نوسازی ظرفیتهای تولیدی و زیربنایی و مراکز جمعیتی خسارت دیده در طول جنگ تحمیلی در چارچوب اولویتهای برنامه .
- ۳ - گسترش کمی و ارتقاء کیفی فرهنگ عمومی تعلیم و تربیت و علوم و فنون در جامعه با توجه خاص نسبت به نسل جوان .
- ۴ - ایجاد رشد اقتصادی در جهت افزایش تولید سرانه ، اشتغال مولد و کاهش وابستگی اقتصادی با تاکید بر خودکفائی محصولات استراتژیک کشاورزی و مهار تورم .
- ۵ - تلاش در جهت تامین و عدالت اجتماعی اسلامی .
- ۶ - تامین حداقل نیازهای اساسی آحاد مردم .
- ۷ - تعیین و اصلاح الگوی مصرف در جهت تعیین نیازهای انسان و جامعه در جریان رشد و تکامل مادی و معنوی با حفظ کرامت و آزادی انسانی .
- ۸ - اصلاح سازمان و مدیریت اجرائی و قضائی کشور در ابعاد مختلف .
- ۹ - تلاش در جهت ایجاد امنیت قضائی و تحکیم مبانی نظری و عملی تساوی عموم در برابر قانون و اجرای عدالت و حمایت از آزادیهای مشروع فردی و اجتماعی .
- ۱۰ - سازماندهی قضائی و توزیع جغرافیائی جمعیت و فعالیتهای متناسب با مزیتهای نسبی هر منطقه به استثنای مواردی که ملاحظات سیاسی و نظامی ایجاب می نماید .

ب - خط مشی ها

۱ - بازسازی و تقویت بنیه دفاعی بر مبنای استراتژی

(راهبردهای) دفاعی کشور از طریق :

- ۱ - ۱ - بازسازی و تقویت بنیه دفاعی با تاکید بر استفاده از کلیه امکانات اقتصادی و صنعتی کشور و جلوگیری از دوباره کاری و عملکردهای موازی .

بیتالی

۱-۲ - فراهم کردن زمینه‌های اجرایی طرح بسیج مستضعفین بعنوان وسیع‌ترین شبکه دفاعی انقلاب اسلامی .

۱-۳ - تاکید و تقویت آموزش آمادگی دفاعی در مدارس پسران و دختران .

۱-۴ - دو منظوره کردن صنایع دفاعی کشور .

۲ - بازسازی و نوسازی ظرفیتهای تولیدی و زیربنائی و مراکز جمعیتی خسارت دیده در طول جنگ و در چارچوب اولویت‌های این برنامه از طریق :

۱ - ۲ - بازسازی یا نوسازی خطوط تولیدی خسارت دیده در ارتباط با نیازهای کشور با استفاده از منابع وامکانات علمی ، فنی و آموزشی کشور و اعمال تغییرات و اصلاحات بر اساس ضرورت‌های این برنامه .

۲ - ۲ - بازسازی یا نوسازی مراکز جمعیتی و خدماتی آسیب دیده ضمن جلب مشارکتهای وسیع مردمی و استفاده از سیستم بانکی در چارچوب سیاستهای پولی هماهنگ با برنامه بازسازی واحدهای اقتصادی مناطق آسیب دیده و استراتژی دفاعی کشور .

۳ - گسترش کمی و ارتقاء کیفی فرهنگ عمومی ، تعلیم و تربیت و علوم و فنون در جامعه با توجه خاص نسبت به نسل جوان از طریق :

۱ - ۳ - سازماندهی و سیاست‌گذاری هماهنگ و همگون در امر فعالیتهای فرهنگی بزمبناهای آزادی عمل واحدهای اجرایی جهت تحقیق ، تتبع ، نوآوری و ارائه خدمات فرهنگی .

۲ - ۳ - همگانی کردن فعالیتهای فرهنگی و اجتناب از تفکر دولتی نمودن امور فرهنگی با تاکید بر سیاستهای نظارتی و هدایتی دولت .

۳ - ۳ - افزایش کمی و کیفی تولید و پخش برنامه‌ها و افزایش پوشش جمعیتی و جغرافیائی صدا و سیما در راستای تامین نیازهای برنامه توسعه بویژه در زمینه آموزشهای مستقیم و توجه بیشتر به جمعیت در سن تحصیل و نیازهای محلی و منطقه‌ای .

۴ - ۳ - پرورش روحیه احترام به قانون ، نظم‌پذیری ، تعاون و کار گروهی ، احترام به قداست و ارزش کار و فعالیت مولد ، صرفه‌جویی ، حفظ محیط زیست و منابع طبیعی ، حفظ قداست خانواده و تقویت روحیه مسوولیت‌پذیری و مشارکت در امور سیاسی و اجتماعی .

۵ - ۳ - فراهم آوردن مقدمات و زمینه لازم برای طراحی تفصیلی و اجرای نظام جدید

تعلیم

آموزش و پرورش و تدوین و اجرای نظام آموزش عالی و آموزش فنی و حرفه‌ای متناسب و هماهنگ با آن .

۶-۳- ایجاد امکانات آموزشی لازم برای تمامی کودکان لازم‌التعلیم .
۷-۳- توسعه فضای آموزشی متناسب با رشد دانش آموزان و ایجاد امکانات آموزشی و پرورشی لازم و تربیت نیروهای کافی برای تمامی مقاطع بویژه کودکان لازم‌التعلیم با اولویت روستاها .

۸-۳- اولویت دادن به ریشه‌کنی بیسوادی در اقشار مولد .
۹-۳- ایجاد نهادهای متمرکز برای امور سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و عدم تمرکز در امور اجرایی آموزشهای فنی و حرفه‌ای .
۱۰-۳- ایجاد قطبهای علمی و تخصصی در دانشگاههای مستعد و ارتقاء سطح علمی سایر موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی .

۱۱-۳- گسترش آموزش عالی خاصه در سطح کارشناسی ارشد ، دکترای تخصصی با توجه کامل به ارتقاء کیفی آموزش و انطباق آن با اولویتهای برنامه .
۱۲-۳- حداکثر بهره‌برداری از ظرفیتهای علمی ، فنی ، تخصصی و تحقیقاتی (کاربردی و بنیادی) کشور .

۱۳-۳- تاسیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی بمنظور اعتلاء ادب و فرهنگ فارسی .
۱۴-۳- همگانی کردن ورزش و گسترش فعالیت‌های تربیت‌بدنی خاصه بین جوانان بمنظور پرورش جسم و روح و به‌ر بار کردن اوقات فراغت عموم مردم .

۱۵-۳- تقویت و توسعه ایرانگردی و جهانگردی در جهت تبادل تجربه و دانش و شناساندن میراث تمدن و فرهنگ اسلامی و ایران و کمک به ارتقاء سطح تفاهم و وحدت ملی و اسلامی با حمایت ، تشویق و سازماندهی مشارکتهای عمومی و جذب و هدایت سرمایه‌های غیردولتی در این زمینه .

۱۶-۳- بهبود و گسترش پژوهش ، حفاظت ، احیاء و استفاده مجدد و معرفی میراث فرهنگی کشور و آثار و ارزشهای فرهنگی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس .

۱۷-۳- ترویج و نشر آثار و یاد و رهبر کبیر انقلاب اسلامی .
۱۸-۳- مشارکت بیشتر زنان در امور اجتماعی ، فرهنگی ، آموزشی و اقتصادی با حفظ

شؤون خانوادگی و ارزشهای متعالی شخصیت اسلامی زن .
۱۹-۳- بسیج کلیه امکانات دستگاههای اجرایی ذیربط در جهت ریشه‌کنی اعتیاد و

مبارزه با مفاسد اجتماعی .

تعالیه

۲۵-۳- ایجاد ارتباط عمیق بین دانشگاهها و مراکز آموزش عالی با بخشهای تولید و تحقیق وزارتخانههای تولیدی و موسسات تحقیقاتی .

۴- ایجاد رشد اقتصادی در جهت افزایش تولید سرانه ، اشتغال مولد و کاهش وابستگی اقتصادی با تاکید بر تولید محصولات استراتژیک و مهار تورم از طریق :

- ۱- ۲- اولویت تمام سرمایه گذاریهای نیمه تمامی که پس از رسیدن به بهره برداری ، صرفه جویی ارزی قابل توجهی در قالب اولویتهای برنامه به همراه داشته باشد .
- ۲- ۴- رشد تولیدات سرمایه ای و واسطهای اقتصاد با تاکید بر نهادههای کشاورزی آب و خاک ، صنایع معدنی و سنگین و کالاهای مورد نیاز جامعه و تامین انرژی و ارتباطات و توسعه تحقیقات و تکنولوژی در جهت جایگزینی واردات با اولویت استفاده حداکثر از ظرفیتهای موجود .
- ۳- ۲- حرکت در جهت بکارگیری غواید حاصل از صادرات نفت و دیگر کانیها در سرمایه گذاری ، انتقال تکنولوژی و ارتقاء علمی و فنی کشور .
- ۴- ۴- افزایش صادرات بخش صنایع ، معادن و کشاورزی از طریق استفاده حداکثر از ظرفیتهای موجود و انجام سرمایه گذاریهای تکمیلی .
- ۵- ۴- انتخاب تکنولوژی مناسب کم ارزبر ، اشتغال زا و بدون اتکاء بر انحصارات بین المللی .
- ۶- ۴- اعمال نظارت کامل بر کیفیت کالاهای تولیدی و رعایت استانداردها .
- ۷- ۴- ارائه خدمات زیربنایی به مناطق روستایی و بخشهای محروم .
- ۸- ۴- زمینهای لازم برای فراهم آوردن وسائل و ابزار کار برای افرادی که عامل به کار تولیدی هستند ولی وسیله و ابزار کار ندارند .
- ۹- ۴- تقویت شبکه جمع آوری و پردازش اطلاعات بازار کار و نیروی انسانی و انجام پژوهشهای مربوط به حرکات بازار کار ، طبقه بندی مشاغل ، استاندارد مهارت و ارتباط بین آموزش و نیازهای کمی و کیفی بازار کار .
- ۱۰- ۴- استفاده از حداکثر ظرفیتهای موجود مالیاتی در جهت تامین بخش وسیعتری از هزینه ارائه خدمات دولتی .
- ۱۱- ۴- کوشش در جهت خوداتکائی شرکتهای زیان ده دولتی و حذف تدریجی هزینههای جاری مربوط به کمک زیان شرکتهای و موسسات انتفاعی وابسته به دولت .

تجدید نظر

- ۱۲-۴ - هدایت نقدینگی بخش خصوصی به فعالیتهای تولیدی و سرمایه‌گذاری .
- ۱۳-۴ - تاکید بر اجرای طرحهای افزایش نرخ بهره‌برداری از آبهای تامین شده با تکمیل شبکههای آبیاری و زهکشی و انجام عملیات تجهیز و نوسازی اراضی و اجرای پوشش انهار .
- ۱۴-۴ - سازماندهی و ایجاد تشکلهای قانونی حقا به بران و مصرف‌کنندگان آب و جلب همکاری و مشارکت آنان در امر نگهداری و بهره‌برداری از تاسیسات آبی کشور .
- ۱۵-۴ - تجدید نظر اساسی در سازماندهی و مدیریت اقتصادی بخشهای آب و کشاورزی بالاخص در موارد تعیین قلمرو مسوولیتها ، ایجاد هماهنگیهای لازم بین ارگانهای ذیربط و استفاده صحیح و معقول از منابع آب .
- ۱۶-۴ - تامین بموقع نیازها ، ادوات ، ماشین‌آلات ، قطعات یدکی و سایر نیازهای مربوط به تولید و تبدیل محصولات اساسی کشاورزی با حداکثر استفاده از ماشین‌آلات و امکانات تولید داخلی موجود .
- ۱۷-۴ - اتخاذ سیاستهای حمایتی از تولیدکنندگان بخش کشاورزی برای تامین کالاهای اساسی از طریق افزایش تولید در واحد سطح و تضمین خرید ، تامین خسارت و بیمه محصولات کشاورزی و بهبود قیمتهای نسبی و ایجاد زمینهای تعادل و هماهنگ کردن سایر بخشها با این بخش .
- ۱۸-۴ - افزایش سطح آگاهی کشاورزان و بالا بردن مهارت و بهره‌وری نیروی انسانی در بخش کشاورزی .
- ۱۹-۴ - توجه ویژه به توسعه ، آموزش علمی و عملی امور کشاورزی .
- ۲۰-۴ - کوشش جدی جهت بهره‌برداری از حقا به ایران از رودخانههای مرزی .
- ۲۱-۴ - تنظیم سیاستهای الگوی کشت بر اساس اولویتهای برنامه‌موزیت نسبی .
- ۲۲-۴ - ایجاد تسهیلات قانونی ، فنی و اعتباری جهت خرید و فروش و جابجایی اراضی و قطعات کوچک بمنظور یکپارچه نمودن انواع کشت و یکپارچه نمودن نسبی قطعات پراکنده و جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و تفرق انواع کشت با اولویت زمینهای زیرسدها و شبکهها .
- ۲۳-۴ - تبیین و تشبیه نظام مالکیت اراضی کشاورزی و تامین اقتصادی ، اجتماعی و قضایی برای تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران مردمی توسط دولت .
- ۲۴-۴ - افزایش نسبی درآمد سرانه روستائیان از طریق ایجاد تنوع فرصتهای اشتغال و تامین درآمد بخشهای غیر کشاورزی در محیط روستایی .

تعلیق

- ۲۵-۴ - سازماندهی جامع روستائی از طریق تعاونی های تولیدی کشاورزی و دامداری و صنایع روستائی و سایر تشکلهای قانونی .
- ۲۶-۴ - تدوین و پیاده نمودن نظامهای مناسب بهره برداری در جهت یکپارچگی انواع کشت و اعمال زراعت مشاعی و تشکیل تعاونی های کشاورزی و تسهیل کاربرد تکنولوژی مناسب و کاهش هزینهها و استفاده بهینه از عوامل تولید و افزایش عملکرد و اقتصادی کردن .
- ۲۷-۴ - ایجاد نظام کارآمد و هماهنگ و مناسب جهت اعطای تسهیلات اعتباری از طریق ایجاد روابط سیستم بانکی با تعاونیها ، شوراهای و مراکز خدمات و جلوگیری از تعدد مراجع و رویه های اعتبار دهنده .
- ۲۸-۴ - تاکید بر حفظ ، احیاء ، توسعه و بهره برداری اصولی از منابع تجدید شونده و آبریان .
- ۲۹-۴ - اصلاح ساختار تولید معدنی از طریق افزایش مستمر سهم کانیهای صنعتی .
- ۳۰-۴ - توسعه جهشی عملیات تفصیلی اکتشاف و تجهیز و آماده سازی معادن مورد نیاز صنایع کشور .
- ۳۱-۴ - بهره برداری هر چه بیشتر از معادن جهت تامین مواد اولیه کارخانجات تولیدی کشور و جایگزین کردن مواد خام و نیمه ساخته داخلی به جای مواد وارداتی .
- ۳۲-۴ - برداشتن کلیه موانع و ایجاد همه گونه تسهیلات برای مشارکت معدنکاران غیر دولتی در انجام فعالیتهای اکتشافی و تولیدی .
- ۳۳-۴ - گسترش تحقیقات و افزایش توان تکنولوژیک (دانش فنی ، اطلاعات ، مهارتها و کارآیی) و سازماندهی بخش طراحی و مهندسی در معدن .
- ۳۴-۴ - اصلاح ساختار تولید صنعتی از طریق افزایش مستمر سهم کالاهای سرمایه ای و اتکاء بیشتر تولید صنعتی به منابع داخلی .
- ۳۵-۴ - تکمیل طرحهای نیمه تمام اولویتدار (عمدتاً واسطهای پایه) و هدایت سرمایه گذارهای جدید به ایجاد صنایع سرمایه ای مولد و مورد اجزاء اصلی و پر مصرف ماشین آلات سرمایه ای .
- ۳۶-۴ - اقدام در جهت شناخت ، جذب و انطباق تکنولوژیهای صنعتی وارداتی و ایجاد زمینه های لازم برای شروع فعالیتهای تحقیق و توسعه در تکنولوژیهای نو منطبق با خط مشی های صنعتی .

تعلیه

- ۳۷-۴ - تشویق و حمایت از ایجاد تشکلهای صنعتی و معدنی و تخصصی و واگذاری سهام صنایع دولتی و ملی شده (با استثناء صنایع بزرگ و مادر) به مردم .
- ۳۸-۴ - ایجاد و گسترش صنایع مناسب (مواد، ماشین آلات و تکنولوژی عمدتاً محلی یا داخلی) در مناطق روستایی و تقویت و توسعه قابلیتهای تولیدی و رقابتی صنایع کوچک .
- ۳۹-۴ - برداشتن کلیه موانع و ایجاد همه گونه تسهیلات برای توسعه صادرات کالاهای صنعتی بر اساس مزیتهای کشور از جمله ایجاد مناطق صنعتی آزاد جهت استقرار صنایع تولیدکننده یا محصولات صادراتی و جذب سرمایه در این صنایع .
- ۴۰-۴ - افزایش بهره برداری از ظرفیتهای موجود صنعتی با اختصاص ارز بانرخ رسمی به تولید کالاهای حساس و ضروری سهمبندی شده و تولید ماشین آلات صنعتی ، ارز ترجیحی برای تولید سایر کالاهای ضروری و واردات ماشین آلات صنعتی و واردات بدون انتقال ارز برای تولید بقیه کالاها و نیز تامین کالاهای حساس و ضروری اضافه بر میزان سهمبندی شده .
- ۴۱-۴ - تامین کالاهای مصرفی حساس و ضروری در حداقل مورد نیاز جامعه .
- ۴۲-۴ - تجدیدنظر در روش قیمت گذاری محصولات تولیدی ، وارداتی و صادراتی بمنحوی که از تولید و صادرات حمایت گردد .
- ۴۳-۴ - رعایت اولویت در تامین گاز پروژههای تزریق گاز به منظور جلوگیری از هزردری نفت خام و پرهیز شدید از برداشت گاز کلاهدک مخازن نفت .
- ۴۴-۴ - اولویت در اکتشاف و استخراج گاز از مخازن مشترک با کشورهای همجوار .
- ۴۵-۴ - جانسین نمودن بیشترین مقدار از گاز طبیعی بجای فرآورده های نفتی و سایر سوختهای انرژیزا و توزیع گاز به ترتیب برای مصارف نیروگاهها ، صنایع ، تجاری و خانگی با تخصیص اولویت بر مناطق پر مصرف کشور ، مناطق سردسیر و نواحی نزدیک جنگل .
- ۴۶-۴ - اولویت در جمع آوری گازهای همراه نفت میادین مختلف فلات قاره .
- ۴۷-۴ - اولویت در تامین برق مورد نیاز بخشهای تولیدی کشور .
- ۴۸-۴ - بهبود بهره برداری از تاسیسات صنعت برق کشور از طریق افزایش ضریب بهره برداری ، ضریب بار و راندمان حرارتی نیروگاهها و کاهش تلفات انرژی در شبکه های انتقال و توزیع .
- ۴۹-۴ - سیاست گذاری در زمینه مصرف بهینه و صرفه جویی در سوخت و انرژی توسط وزارتخانه های نیرو و نفت و رعایت دقیق وزارتخانه های صنعتی و بازرگانی به اولویتهای بخش انرژی (برق - نفت و گاز) در مورد وسایل و تجهیزات مصرف کنندگان انرژی .

تعلیقات

- ۵-۲- گسترش و تاکید بر حمل و نقل عمومی در جاهایی انبوه کالا و مسافر بویژه راما هن .
- ۵-۱-۴- استفاده از موقعیت جغرافیایی کشور در زمینه حمل و نقل بار و مسافر در سطح بین المللی بویژه حمل و نقل هوایی و زمینی و ارائه خدمات ترانزیت پستی و مخابراتی .
- ۵-۲-۴- توسعه و بهبود ارتباطات پستی و مخابراتی روستایی ، شهری ، بین شهری و بین المللی .
- ۵-۲-۴- استفاده از شبکه ماهواره ای در حمل و نقل هوایی ، دریایی و زمینی .
- ۵-۲-۴- تلاش در جهت متعادل ساختن رشد جمعیت .

۵- تلاش در جهت تامین قسط اسلامی و عدالت اجتماعی از طریق :

- ۱- ۵- تامین نیازمندیها و گسترش حمایت های اقتصادی - اجتماعی از خانواده های شهدا ، مفقودین ، اسرا و جانبازان و آزادگان با تاکید بر بهبود سطح زندگی ، تامین اشتغال مناسب و کمک به امور فرزندان شاهد .
- ۲- ۵- توجه خاص به تحصیل جانبازان ، رزمندگان و فرزندان خانواده های شهدا ، مفقودین ، اسرا (آزاد شدگان) ، جانبازان و رزمندگان (مدارس شاهد)
- ۳- ۵- توجه خاص به آموزش کودکان استثنائی .
- ۴- ۵- تهیه و تدوین چارچوب نظام تامین اجتماعی بر اساس اصل ۲۹ قانون اساسی و ایجاد زمینه های مناسب برای اجرای آن .
- ۵- ۵- حمایت از ایجاد تعاونی ها و تعیین چارچوب های حقوقی لازم .
- ۶- ۵- تعمیم بیمه های اجتماعی با اولویت روستائیان ، عشایر و گروه های آسیب پذیر .

۶- تامین حداقل نیازهای اساسی عامه مردم از طریق :

- ۱- ۶- تامین تغذیه در حد نیازهای زیستی .
- ۲- ۶- تامین آموزش های عمومی بهداشتی - درمانی و مراقبتهای بهداشتی اولیه برای عامه مردم با تاکید بر مناطق محروم و روستایی کشور .
- ۳- ۶- سالم سازی محیط زیست .
- ۴- ۶- تعیین موازین و معیارهای ساخت مسکن شهری و روستایی متناسب با امکانات

تعلیه

تولید و خصوصیات منطقه و توسعه، تهیه و تدوین نظام حقوقی جهت افزایش عرضه واحدهای مسکونی با تقلیل سطح زیربنا و تولید و عرضه مسکن استهجاری و گسترش فعالیتهای تولیدی مصالح ساختمانی.

۵-۶- اعمال مالیات تصاعدی به نسبت ازدیاد سطح زیربنای مسکن برای توزیع بهتر امکانات مسکونی.

۷- تعیین و اصلاح الگوی مصرف در جهت تامین نیازهای انسان و جامعه در جریان رشد و تکامل مادی و معنوی با حفظ کرامت و آزادی انسان از طریق:

- ۱- ۷- پیش‌بینی و طبقه‌بندی انواع نیازها به حیاتی، ضروری و غیر ضروری.
- ۲- ۷- پیش‌بینی و تعیین کمی حداقل نیازهای حیاتی و ضروری با توجه به شناسایی و تعیین خواص عمده مصرف کالا و خدمات در رابطه با رفع این نیازها و با عنایت به نکات زیر.

الف- حداقل میزان نیاز

ب- مصرف سرانه آخرین سال

ج- متوسط مصرف سرانه ده ساله

د- عادت و نرم جهانی مصرف

ه- فرهنگ مصرفی مناطق

۳- ۷- تامین حداقل نیازهای حیاتی و در صورت امکان تامین آنها در حد کفایت و نیز تامین نیازهای ضروری با توجه به امکانات کشور.

۴- ۷- رعایت اولویت‌های زیر در تامین نیازها.

الف- اولویت تامین نیازهای اولیه بر ثانویه و نیازهای جامعه بر فرد

ب- اولویت تامین نیازهای فرهنگی، اجتماعی بر نیازهای سیاسی، نظامی و بر

نیازهای اقتصادی

ج- اولویت تامین نیازهای حیاتی بر ضروری و بر غیر ضروری

د- اولویت تامین نیازها از داخل بر خارج

ه- اولویت تامین نیازها از بخش کشاورزی بر صنعت و بر خدمات و نیز از ناحیه

به کارگیری کالاهای سرمایه‌ای، بر واسطه‌ای و بر مصرفی

و- اولویت تامین نیاز به کالاها با آرزوی کمتر

تعلیقات

- ز - اولویت تامین نیازها از طریق بکارگیری نیروی کار بیشتر نسبت به سرمایه بیشتر
- ح - اولویت تامین نیاز از روستا نسبت به شهر
- ط - اولویت تامین نیازهای عموم مردم بر اقشار خاص
- ی - اولویت تامین نیازها از طریق بکارگیری تکنولوژی داخلی و مناسب با امکانات موجود کشور نسبت به تکنولوژی های پیچیده و غیر قابل دسترس
- ۵-۷ - رعایت هماهنگی لازم بین الگوی تولید، واردات، صادرات، توزیع از یک سو و الگوی مصرف تعیین شده از سوی دیگر .
- ۶-۷ - صدور موافقت نامه های اصولی برای تولید، استاندارد کالاها و مکانیزم تخصیص ارز هماهنگ با الگوی مصرف تعیین شده .
- ۷-۷ - شناسایی، آموزش و ترویج نحوه نگهداری و مصرف صحیح کالا و خدمات، با حداقل ضایعات و حداکثر بهره برداری و نیز تلاش در جهت استفاده مجدد از ضایعات به جامانده از مصرف کالاها .
- ۸-۷ - شناسایی و بکارگیری روشهای بسته بندی، عرضه کالا و تبلیغات متناسب با الگوی مصرف تعیین شده .
- ۹-۷ - کاهش تنوع اقلام کالا و خدمات رافع هزینه بارعبایت به کالاها و خدمات جایگزینی و صدور کالا و خدمات غیر ضروری و خارج از الگوی مصرف تعیین شده .
- ۱۰-۷ - عدم تخصیص امکانات دولتی و اخذ مالیات تصاعدی و بکارگیری سایر مکانیزمهای مناسب جهت محدود ساختن تولید، واردات، توزیع و مصرف کالاها و خدمات خارج از الگوی مصرف تعیین شده .
- ۱۱-۷ - رعایت فرهنگ صحیح مصرفی مناطق و ترویج شایسته و فرهنگ اسلامی مصرف .
- ۱۲-۷ - توسعه و ترویج استفاده از امکانات عمومی نسبت به امکانات شخصی از قبیل استفاده از وسائل نقلیه عمومی در مقابل وسیله نقلیه شخصی .
- ۱۳-۷ - پرهیز از ترویج روحیه رفاه طلبی در جهت ایجاد آمادگی و کسب توانائیهای لازم در کشور بمنظور مقابله با شرایط مختلف ناشی از تحریم اقتصادی، جنگ و سایر دسیسه های دول استکبار و سلطه طلب .
- ۱۴-۷ - اتخاذ تدابیر و اجرای طرحها و برنامه های مناسب در جهت تزکیه و توزیع عادلانه درآمد و ثروت و تقلیل شکاف درآمدی موجود بین اقشار مختلف جامعه .
- ۱۵-۷ - استفاده از امکانات مختلف فرهنگی، تبلیغی کشور در جهت اصلاح الگوی مصرف موجود به سمت الگوی مصرف تعیین شده .

تعالیه

۸- اصلاح سازمان و مدیریت اجرایی و قضایی کشور در ابعاد مختلف با طریق:

- ۱- ۸- تنظیم و استمرار نظام کارآمد تصمیم گیری و سیاستگزاری در مجموعه سازمان دولت .
- ۲- ۸- تدوین حدود و وظایف دولت در اعمال حاکمیت ، و تصدی با جهت گیری تقویت واحدهای مسوول اعمال حاکمیت و کاهش وظایف تصدی تا حد ضرورت .
- ۳- ۸- انتقال بخشی از وظایف غیر ضروری دولتی به بخش غیر دولتی در جهت کاهش بار مالی ارائه خدمات دولتی و ارتقاء کیفیت خدمات ارائه شده به جمعیت تحت پوشش .
- ۴- ۸- بازنگری در سازمان دولت با انتقال اختیارات لازم و ممکن به مسوولین محلی و ایجاد واحدهای سازمانی غیر مرکزی جهت جبران عقب ماندگی مناطق محروم کشور .
- ۵- ۸- ایجاد زمینه های مناسب برای مشارکت موثر و همه جانبه مردم در امور کشور .
- ۶- ۸- استقرار نظامات انتخاب ، انتصاب / آموزش ، ارزشیابی ، تنبیه و تشویق مدیریت با جهت گیری ارتقاء کیفیت مدیریت دولتی در کشور .
- ۷- ۸- بهبود سیستمها و روشهای انجام امور در ادارات با جهت گیری تسریع انجام امور مردم .
- ۸- ۸- بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات گذشته با هدف کوتاه کردن مسیر جریان امور و انطباق آنها با سیاستهای کشور .
- ۹- ۸- بهره گیری کامل از توان نیروی انسانی و افزایش سطح تخصص آنها شامل :
- تقلیل نیروی انسانی غیر متخصص دستگاها .
- افزایش کارایی مدیران و تعیین حدود اختیارات و مسوولیت آنها .
- ۱۰- ۸- ایجاد نظام منسجم مدیریت اقتصادی به گونه ای که از تغییرات سریع سیاستها و ضوابط حاکم بر فعالیتهای اقتصادی جلوگیری نموده ، تضمین لازم را برای اجرای تصمیمات و تامین اجتماعی کارگزاران اقتصادی و جذب و بکارگیری نیروهای متخصص و با تجربه و متعهد جامعه و انجام نظارت و حسابرسی لازم و تشویق و تنبیه و الزام به رعایت مقررات و ضوابط و قوانین مصوب کشور فراهم آورد .
- ۱۱- ۸- تدوین نظام تهیه و اجرای طرحهای عمرانی بمنظور تسهیل و زمان بندی دقیق آنها در جهت انجام و بهره برداری مطلوب و تجدید نظر در جانی ارزیابی و گزینش طرحها بر مبنای توجیه فنی ، اقتصادی و سازماندهی مناسب به گونه ای که مشارکت مردم و فراهم نماید .

تعلیق

- ۱۲-۸- تدوین نظام تحقیقات علمی در زمینه های اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی به منظور گسترش و توسعه برنامه های علمی و تحقیقاتی و در جهت هماهنگی برنامه ها و سازمانهای مسوول تحقیقات در کشور .
- ۱۳-۸- ایجاد نظام آمار و انفورماتیک جهت فراهم آوردن اطلاعات آموزشی ، پژوهشی ، اقتصادی و اجتماعی به هنگام و قابل اعتماد جهت استفاده و بکارگیری آن در فرآیند تصمیم گیری .
- ۱۴-۸- اصلاح ساختار سازمانی حمل و نقل جهت تمرکز تصمیم گیری و هدایت امور حمل و نقل برون شهری و درون شهری .

۹- تلاش در جهت ایجاد امنیت قضایی و تحکیم مبانی نظری و عملی تساوی عموم در برابر قانون و اجرای عدالت و حمایت آزادیهای مشروع فردی و اجتماعی از طریق:

- ۱-۹- ایجاد تشکیلات متناسب قضایی با بهره گیری از تجربیات ده ساله پس از انقلاب .
- ۲-۹- ایجاد تشکیلات مناسب اداری در دو بخش ، بخش پشتیبانی دادگاهها و بخش ستادی .
- ۳-۹- ایجاد تسهیلات جهت مراجعه سریع و مستقیم افراد به دادگاهها ، خصوصا در شهرهای بزرگ و در مرحله اول تهران .
- ۴-۹- ایجاد نظام منسجم و فعال ارشاد و معاضدت قضایی .
- ۵-۹- تربیت قضات عادل و شایسته و کارمندان اداری و وزیده و ایجاد امکانات لازم برای تکمیل معلومات و بازآموزی قضات و نیز افزودن بر معلومات کارمندان دادگستری و آموزش ضمن خدمت آنها .
- ۶-۹- تنقیح قوانین موجود و تدوین قوانین جدید .
- ۷-۹- فراهم آوردن امکانات اجرایی جهت انجام وظایف بازرسی کل کشور و دیوان عدالت اداری .
- ۸-۹- توسعه و تکمیل فعالیتهای تثبیت اسناد و اصلاح روشهای آن .
- ۹-۹- انجام بررسیهای جرم شناسی .
- ۱۰-۹- برنامه ریزی جهت اجرای سریع و صحیح احکام قضایی .
- ۱۱-۹- تلاش در جهت اصلاح نظام زندانها .

تذکره

۹-۱۲ - پیشگیری از وقوع جرائم وانجام مراقبت بعد از خروج زندانیان از زندان و خانواده‌های آنان و برخورد قاطع با عوامل قاچاق مواد مخدر و سایر مفاسد اجتماعی .
۹-۱۳ - تکمیل و توسعه نظام آماري دادگستري و اصلاح روشهای آن و بهره‌گیری از امکانات انفورماتیکی .

۱۵ - سازماندهی فضایی و توزیع جغرافیایی جمعیت و فعاليتها ، متناسب با مزيتهاي نسبي هر منطقه باستثنای مواردی که ملاحظات سیاسی - نظامی ایجاب می‌نماید از طریق :

- الف - انجام سرمایه‌گذاریهای تکمیلی تولیدی در مناطقی که نسبت به حجم جمعیت و فعالیت مستقر در آنها ، دارای مازاد ظرفیتهای زیربنایی و استعدادهای اقتصادی استفاده نشده می‌باشند ، بمنظور صرف‌جویی و تسریع بازده سرمایه‌گذاریها .
- ب - تجهیز کانونهای توسعه از طریق گسترش ظرفیتهای زیربنایی و تولیدی و افزایش توان جمعیت‌پذیری بمنظور فراهم‌سازی زمینه‌های ایجاد تعادل‌های منطقه‌ای مطابق اولویت‌های زیر با تاکید بر بخش‌های محروم .
- نواحی دارای قابلیت‌های بارور نشده توسعه در بخش‌های تولیدی
- نواحی ویژه مطابق ضروریتهای سیاسی و نظامی
- نواحی کلیدی برای مهار و هدایت مهاجرتها
- نواحی خاص پناهملاحظات زیست‌محیطی (نظیر جلوگیری از بهروری کویر)
- ج - با توجه به هدف توزیع جغرافیایی منطقی جمعیت و فعاليتها در سرزمین ، سیاستهای آمایش سرزمین در جهت اصلاح ساختار فضایی توسعه کشور با تاکید بر سازماندهی ، تنظیم روابط و تقویت پیوند بین مراکز جمعیتی در شبکه‌ای سازمان یافته از مراکز شهری و نواحی روستایی و عشایری به شرح زیر باشد .
- ۱ - مهارشد و آمایش درونی قطبهای اشباع شده‌ای که حجم جمعیت و فعالیت بر ظرفیتهای زیربنایی و استعدادهای تولیدی آن فزونی یافته و تداوم رشد آن ، موجب کاهش بازدهی اقتصادی و افزایش ناهنجاریهای اجتماعی می‌گردد .
- خصوصاً در مورد تهران ، ممنوعیت استقرار فعالیتهای تولیدی و خدماتی جدید دارای عملکرد فرامنطقه‌ای به استثناء فعالیتهای تحقیقاتی و برخی صنایع استراتژیک پیشرفته و مهارت بالا .

تعلیل

۲- تجهیزگزیدم‌ای از شهرهای بزرگ در کشور بعنوان مراکز منطقی‌ای جهت تمرکز دانی و تفویض قسمتی از وظایف متعدد تهران به آنها خصوصا در زمینه خدمات برتر (مراکز آموزش عالی، بیمارستانهای تخصصی، خدمات مشاوره‌ای و پیمانکاری، خدمات مالی، مراکز تعمیر و نگهداری تخصصی) و ایجاد مجموعه‌های عملکردی (صنعتی، دانشگاهی، بیمارستانی، اداری، تجاری، تحقیقاتی، ...) به‌منظور سازماندهی فضایی مناسب پاره‌ای از فعالیت‌های مستقر در تهران و تقویت و تجهیز شهرهای کوچک منطقه جهت جذب رشد طبیعی شهر تهران.

۳- تجهیز و تقویت شهرهای متوسط جهت پذیرش سهم غالب سرریز جمعیت شهرهای بزرگ در آنها.

۴- تجهیز و تقویت شهرهای کوچک به‌عنوان حلقه اتصال جامعه شهری با جامعه روستایی و ارتقاء توان خدماتی این شهرها خصوصا در زمینه خدمات تولیدی به‌منظور توسعه یکپارچه جوامع شهری و روستایی و به‌منظور مهار مهاجرت‌ها و افزایش ظرفیت نگهداشت جمعیت روستاها و کاهش شکاف موجود در بهره‌گیری از امکانات خدمات اجتماعی، تجاری و تولیدی میان این دو جامعه.

۵- تجهیز و تقویت مراکز دهستان و روستاهای مرکزی و ایجاد روستا شهرها به‌منظور تسهیل خدمات رسانی به مناطق روستایی و ایجاد زمینه‌های مناسب جهت استقرار فعالیت‌های غیرکشاورزی در محیط روستایی منوط بر بازنگری ضوابط انتخاب مراکز دهستان و استقرار نظام سلسله مراتبی خدمات رسانی به روستاها و برنامه‌ریزی فضایی روستاها در قالب مجموعه‌های روستایی.

۶- نگهداشت جمعیت عشایری براساس رابطه تعادل یافته بین نسبت دام و ظرفیت مراتع و تامین مشاغل مولد برای عشایر مازاد در مراکز جمعیتی با اولویت نقاط روستایی و با تعیین و آماده‌سازی مکان‌های مناسب با رعایت ویژگی‌های تولیدی عشایر.

۷- اولویت بازسازی و آمایش دوباره مناطق آسیب دیده از جنگ تحمیلی با امکان تجدیدنظر در مقیاس و عملکرد مراکز جمعیتی و تولیدی این مناطق.

تعلیم

ج - تصویر کلان برنامه

۱ - ۱ - خطوط کلی سیاست تحدید موالید کشور .

در این راستا بر مبنای بررسیهای بعمل آمده ، اعمال سیاست تعدیل موالید از ۶/۴ مولود زنده بدنیآ آمده در طی دوران بالقوه باروری یک زن (سال ۱۳۶۵) به ۲ نوزاد در سال ۱۳۹۰ و کاهش نرخ رشد طبیعی جمعیت از ۳/۲ به ۲/۳ درصد در همین مدت با توجه به ساختمان فطری بسیار جوان جمعیت و ویژگیهای زیستی و فرهنگی جامعه امکان پذیر خواهد بود . از این رو کاهش باروری عمومی زنان تا حد ۴ نوزاد و نرخ رشد طبیعی ۲/۳ درصد در سال ۱۳۹۰ مهمترین هدفهای دراز مدت سیاست تحدید موالید کشور خواهد بود و متناسب با این هدفهای دراز مدت ، کاهش نرخ رشد طبیعی جمعیت به ۲/۹ درصد در انتهای این برنامه و ابتدای برنامه توسعه بعدی ، از طریق اثر گذاری آگاهانه و برنامه ریزی شده بر متغیر باروری بعنوان عمده ترین هدف جمعیتی این برنامه در نظر گرفته شده است .

بمنظور نیل به این هدف ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی بعنوان مجری این سیاست موظف است با همه توان و امکانات خود ، بطور متوسط ۲۴ درصد از زنان و مادران واقع در مقاطع سنی بالقوه باروری را طی سالهای ۶۸ - ۱۳۷۲ تحت پوشش برنامه تنظیم خانواده قرار دهد ، تا از تولید یک میلیون مولود ناخواسته در طول این برنامه جلوگیری شود . از این دیدگاه ، اولویت با آن قسمت از نواحی ، مناطق جغرافیائی و قشرهای اجتماعی کشور خواهد بود که از باروری ناخواسته و غالباً در حد بیولوژیک ، زیانهای اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی بیشتری دیدمانند .

تحقق این هدفها ، علاوه بر فعالیتهای واحد اجرایی تنظیم خانواده وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، مستلزم کوششهای از این قرار است .

- بالا بردن سطح سواد و دانش عمومی افراد جامعه و بخصوص افزایش ضریب پوشش تحصیلی دختران لازم التعلیم .
- اعتلاء موقعیت زنان از طریق تعمیم آموزش و افزایش زمینههای مشارکت زنان در امور اقتصادی - اجتماعی جامعه و خانواده .
- ارتقاء سطح سلامت افراد جامعه و کاهش مرگ و میر مادران و کودکان .
- لغو کلیه مقررات مشوق رشد جمعیت و اتخاذ تدابیر متناسب با سیاست تحدید موالید کشور .

بیت

تحول متغیرهای جمعیتی در طول سالهای ۶۷ - ۱۳۷۲

۱۳۷۲	۱۳۶۷	متغیرها
۳۵/۵	۴۰/۲	میزان خام موالید (در هزار)
۶/۵	۸/۲	میزان خام مرگ و میر (در هزار)
۲/۹	۳/۲	میزان رشد طبیعی (درصد)
۵/۷۳	۶/۲۱	میزان باروری (نوزاد)
۲/۷۹	۳/۰۳	میزان ناخالص تجدید نسل

تعلیقات

د - هدفهای کمی کلان

- ۱ - تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت سال ۱۳۶۷ رشد متوسطی معادل ۸ درصد خواهد داشت و تولید سرانه بطور متوسط سالانه $4/8$ درصد افزایش خواهد یافت .
- ۲ - میزان سرمایه‌گذاری طی برنامه پنجساله در مجموع معادل $27620/1$ میلیارد ریال خواهد بود و با توجه به حداکثر استفاده مطلوب از ظرفیتهای موجود و همچنین افزایش نسبت سرمایه‌گذاری به تولید ناخالص داخلی رشد سرمایه‌گذاری بطور متوسط سالانه معادل $11/6$ درصد خواهد بود .
- ۳ - درآمدهای دولت در طی برنامه بطور متوسط رشدی معادل $24/4$ درصد داشته و از $2098/7$ میلیارد ریال در سال ۱۳۶۷ به $6265/9$ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۲ افزایش خواهد داشت . رشد متوسط درآمدهای مالیاتی $25/3$ درصد، درآمد نفت $13/7$ درصد و سایر درآمدها معادل $31/5$ درصد برآورد می‌شود . سهم درآمدهای مالیاتی در کل درآمدها از $49/1$ درصد در سال ۱۳۶۷ به $50/8$ درصد در سال ۱۳۷۲، افزایش و همچنین سهم درآمدهای مالیاتی در تولید ناخالص داخلی از $4/3$ درصد در سال ۱۳۶۷ به $8/8$ درصد در سال ۱۳۷۲ افزایش خواهد یافت .
- ۴ - نسبت درآمدهای مالیاتی به هزینه‌های جاری از $28/8$ درصد در سال ۱۳۶۷ به $69/4$ درصد در سال ۱۳۷۲ افزایش می‌یابد .
- ۵ - کسری بودجه دولت از حدود ۲۱۴۶ میلیارد ریال در سال ۱۳۶۷ به $92/5$ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۲ کاهش یافته و سهم آن در کل بودجه از 51 درصد به $1/5$ درصد تقلیل می‌یابد .
- ۶ - سهم هزینه‌های عمرانی در کل هزینه‌های دولت از $19/4$ درصد در سال ۱۳۶۷ به $27/9$ درصد در سال پایانی برنامه افزایش می‌یابد .
- ۷ - صادرات نفت در سال ۱۳۷۲ به ۱۸۱۱۸ میلیون دلار و جمع پنجساله آن به ۸۳۰۱۶ میلیون دلار بالغ خواهد گردید .
- ۸ - جهت ایجاد تنوع در منابع ارزی کشور حجم صادرات غیرنفتی در طی برنامه افزایش خواهد یافت . حجم صادرات غیرنفتی در طی پنجسال برنامه معادل ۱۷۸۳۶ میلیون دلار خواهد بود .
- ۹ - نرخ باروری از $6/4$ قطعی به ۴ در سال ۱۳۹۰ کاهش می‌یابد . در نتیجه نرخ رشد جمعیت از $3/2$ درصد به $2/3$ درصد در سال مذکور تقلیل می‌یابد و نرخ رشد جمعیت در سال ۱۳۷۲ به سطح $3/1$ درصد خواهد رسید .

تعلیل

- ۱۰ - در برنامه پنجساله با ایجاد سالانه حدود ۳۹۴ هزار شغل جدید ، نرخ بیکاری به حدود ۱۴/۰ درصد تقلیل خواهد یافت . باتوجه به اشتغال ایجاد شده و همچنین حجم فعالیت های پیش بینی شده در طی برنامه ، بهره‌وری سرانه نیروی کار هرساله بمیزان ۵/۲ درصد افزایش خواهد یافت .
- ۱۱ - نرخ رشد حجم نقدینگی به علت کاهش شدید کسری بودجه دولت در طی برنامه روند نزولی داشته بطوری که از ۲۱ درصد در سال ۱۳۶۷ به ۳/۸ درصد در سال ۱۳۷۲ کاهش می‌یابد .
- ۱۲ - باتوجه به نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و حجم نقدینگی مورد پیش‌بینی در برنامه ، رشد شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی از حدود ۲۸/۵ درصد در سال ۱۳۶۷ ، به ۸/۹ درصد در سال ۱۳۷۲ کاهش خواهد یافت .

ه- سیاستهای کلی

- ۱ - تقویت پول ملی و کاهش رشد نقدینگی و کنترل تورم از طریق کاهش کسری بودجه .
- ۲ - عدم کاهش سطح ارائه خدمات عمومی دولت نظیر اداره عمومی کشور ، امور قضایی و حفظ امنیت ، اداره روابط خارجی ، دفاع از مرزها ، خدمات آموزشی و بهداشتی و درمانی و تامین هزینه‌های زیربنا از طریق افزایش درآمدهای مالیاتی با تأکید بر مالیاتهای مستقیم و اختصاص درآمدهای حاصل از صادرات نفت به امر سرمایه‌گذاری های مولد .
- ۳ - کاهش هزینه‌های دولت از طریق جلب مشارکت مردم در ایجاد و اداره موسسات آموزشی و درمانی و همچنین تامین هزینه‌های تاسیسات و خدمات شهرهای متوسط و بزرگ توسط ساکنان آنها .
- ۴ - تغییر سیستم سهمیه‌بندی کالاها و اساسی به نحوی که سوبسیدهای پرداخت شده در چارچوب نظام تامین اجتماعی کشور بتدریج صرفا متوجه افراد کم درآمد جامعه گردد .
- ۵ - تغییر سیاست نرخ گذاری کالاها و خدمات ، به نحوی که بتدریج قیمت های تعادلی برای منابع اقتصادی بوجود آمده و در این راستا .
- الف - در مورد کالاها عمومی نظیر آب ، برق و گاز ، گاز مایع ، نفت سفید ، بنزین ،

قیمت

گازوئیل ، نفت کوره ، روغن موتور ، مخابرات و پست ، اصل کلی حرکت درجهت تامین تدریجی هزینه های قابل قبول سرمایه های جدید و جاری شرکت های تولید کنندگان کالاها در طول برنامه خواهد بود . شاخص کلی در این مورد برابری قیمت کالاها با خدمات مورد نظر با هزینه های تولید آن است . با این حال برای حمایت از اقشار کم درآمد و توسعه بخش کشاورزی ، نرخ های مختلف اعمال خواهد شد . برای جلوگیری از اسراف در مصرف کالاهای عمومی یاد شده برای مصرف بالاتر از حداقل مورد نیاز ، قیمت ها بطور تعامدی افزایش خواهد یافت .

ب - در مورد کالاهای کشاورزی - دامی - صنعتی و خدماتی که قیمت گذاری آنها ضروری تشخیص داده شود ، قیمت توسط دولت و با توجه به هزینه های متوسط تولید و سود متعارف تعیین خواهد شد . در تعیین قیمت بخصوص قیمت کالاهای کشاورزی و بخش های مهم منافع تولید کنندگان ملحوظ خواهد شد .

۶ - بهبود وضعیت کنونی موسسات تولیدی وابسته به دولت به شرایط سوددهی و انتقال بخشی از موسسات تولیدی دولتی به بخش غیردولتی با ایجاد مکانیسمی انتفاعی .
۷ - بخش های اقتصادی که برای بهبود وضع تولید و گسترش ظرفیت های خود به منابع مالی و تسهیلات بانکی و اعتباری نیازمندند ، تسهیلات بانکی و اعتباری مورد نیاز چنان سازماندهی خواهد شد که .

الف - اعطای تسهیلات اعتباری درجهت هدف های تعیین شده سوق داده شود .

ب - سلامت بخش پولی کشور دستخوش نابسامانی نشود .

۸ - تجارت خارجی در انحصار دولت بوده و دولت می تواند در چارچوب برنامه اول با توجه به موارد ذیل ، واردات و صادرات کالا و خدمات را با اشخاص حقیقی و حقوقی بخش های تعاونی و خصوصی واگذار کند .

الف - واردات کالاهای کثیرالمصرف و استراتژیک کشور که همساله توسط هیات وزیران تصویب خواهد گردید ، در انحصار دولت خواهد بود .

ب - دولت ضوابط و شرایط مشارکت بخش غیردولتی در امر صادرات و واردات را با توجه به عدم واگذاری حق انحصار به فرد یا افراد حقیقی خاص اعلام می نماید تا افراد حقیقی و حقوقی مختلف فرصت برابر برای استفاده از امکانات صادراتی و وارداتی را کسب کنند .

ج - واحدهای تولیدی می تواند مواد اولیه و اقلام اختصاصی مورد مصرف خود را با نظارت دولت وارد نمایند .

تعلیقات

د - واردات توسط بخش تعاونی و خصوصی بایستی با اولویت تامین از طریق صادرات کالاهای غیرنفتی و با خدمات انجام شود. دولت می تواند ارزش حاصل از صادرات نفت خام و سایر منابع طبیعی در اختیار خود را بانرخ کمی تعیین خواهد نمود، در اختیار بخشهای تعاونی و خصوصی قرار دهد.

ه - سیاست قیمت گذاری کالاهای وارداتی بمنحوی تنظیم می گردد که ضمن حفظ استانداردهای مورد نظر در مورد کیفیت کالاها، در مواردی که قیمت کالاهای وارداتی کمتر از قیمت تولیدات داخلی باشد، با توجه به سیاست حمایتی دولت از محصولات کشاورزی و تولیدات صنعتی داخلی، قیمت در سطح قیمتهای تعیین شده توسط دولت تثبیت و مابالتفاوت دریافت می گردد.

و - درصد معینی از تولیدات کالاهای غیر ضروری صنعتی داخلی که ارز حاصل از صدور آن بیشتر از هزینه های ارزی مستقیم و غیر مستقیم برای تولید آنهاست، با توجه به ضوابط فوق برای صادرات اختصاص خواهد یافت و لوانکه کل تولیدات در داخل قابل مصرف باشد.

ز - در بازرگانی خارجی جهت حمایت از تولیدات صنایع داخلی بخصوص صنایع ماشین سازی و واسطهای و برای تسریع در ایجاد یک ساخت صنعتی غیر وابسته ضمن جلوگیری بتدریجی از ورود کالاهای صنعتی مصرفی به کشور همزمان با رشد صنایع مادر و بنیادی بخشودگیهای حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالاهای واسطهای و سرمایه ای در طول برنامه بتدریج لغو می گردد. لغو بخشودگی شامل کالاهای واسطهای مربوط به کشاورزی و تکنولوژیهای پیچیده که در افق برنامه اول قابل دسترسی نیستند، نخواهد بود. وضع سود بازرگانی در صورت لزوم اعمال محدودیتهای وارداتی به کالاهای واسطهای و سرمایه ای و توسعه صنایع واسطهای و ماشین سازی مورد حمایت قرار خواهد گرفت.

آن دسته از واحدهای تولیدی که فعالیت آنها در چارچوب سیاست " توسعه " صادرات " قرار می گیرد مشمول این بند نبوده و از تسهیلات خاص گمرکی و بازرگانی جهت ورود مواد اولیه، قطعات یدکی و ماشین آلات برخوردار خواهند بود.

ح - با توجه به نقش حیاتی توسعه صادرات غیرنفتی در ایجاد منابع جدید ارزی ضروری است جهت حفظ و ایجاد ثبات بیشتر در بهبود روند توسعه صادرات غیرنفتی سیاستها و مقررات لازم در جهت تضمین سود متناسب صادرکنندگان اتخاذ گردد تا از این طریق امکان ایجاد رقابت در بازارهای بین المللی برای کالاهای داخلی وجود داشته باشد.

تعلیقات

دولت تسهیلات لازم برای صادرات کالاهای کشاورزی از قبیل اطلاعات مربوط به بازرگانی اطلاعات فنی و ارائه اعتبار را برای کشاورزان فراهم خواهد ساخت .
ط - برای جلوگیری از قاچاق کالا در نقاط مرزی طبق ضوابط و مقررات به هموطنان مرزنشین اجازه صادرات و واردات کالاهای مجاز از طریق مناطق مرزی بخصوص مناطق جنوبی و شرقی کشور فراهم خواهد شد .

ی - شرکتهای بیمه دولتی به منظور کمک به رشد صادرات غیرنفتی ، کلیه کالاهای صادراتی را با شرایط آسان در مقابل خطرات احتمالی حمل و نقل ، سرقت ، مفقود شدن و غیره بیمه خواهند کرد .

۹ - پیروزی گسترده در جهت برقراری ارتباط بنیادی مراکز تولید و تحقیقات صنعتی و کشاورزی و تربیت محقق و بهبود کیفیت تحقیقات از طریق ارتباط مراکز تحقیقاتی اعم از دولتی ، تعاونی و خصوصی با دانشگاههای کشور و مراکز تحقیقاتی مشابه در کشورهای پیشرفته صنعتی و کشاورزی .

۱۰ - تشکیل شرکتهای تعاونی تولیدی همچنان مورد حمایت دولت قرار خواهد داشت و شرکتهای تعاونی بسته به ماهیت فعالیت تولیدی خود مدت زمان معینی از حمایت دولت برخوردار خواهند بود و تا پایان فرصت مزبور میباید قادر به رقابت با بخشهای خصوصی و حفظ خود در بازار باشند .

۱۱ - حذف تشکلهای انحصاری در تولید و توزیع کالا با تاکید بر جلوگیری از انحصار توزیع سهمیه کالاهای تولیدی بخش دولتی توسط اتحادیههای صنفی و ممانعت از دسترسی به سودهای کلان ناشی از وجود قیمتهای دوگانه در اقتصاد کشور .

و - برنامه کلان .

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
اداره کل قوانین و تدنویسی

- ۴۲ -

بیت

لایحه قانونی فوق مشتمل بر ماده واحده و پنجاه و پنج تبصره منضم به قسمت های
۱ و ۲ و پیوست شماره ۱ در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ نوزدهم دی ماه یکهزار و
سیصد و شصت و هشت بتصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است . / ن

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

بیت
قسمت دوم

جدول شماره (۱) خلاصه بودجه عمومی دولت طی برنامه اول (۷۲ - ۱۳۶۸)

(مبالغ به میلیارد ریال)

جمع ۱۳۶۸-۷۲	۱۳۷۲	۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	۱۳۶۸	
<u>۲۳۳۰۳/۵</u>	<u>۶۲۶۵/۹</u>	<u>۵۲۴۸/۵</u>	<u>۴۵۷۷/۱</u>	<u>۳۸۶۲/۰</u>	<u>۳۱۵۰/۰</u>	درآمدها
۱۰۷۰۷/۰	۳۱۸۰/۰	۲۵۹۲/۰	۲۰۹۷/۰	۱۶۸۸/۰	۱۱۵۰/۰	درآمدهای مالیاتی
۵۷۳۷/۳	۱۳۳۹/۸	۱۳۴۴/۰	۱۱۴۲/۳	۱۰۱۱/۳	۹۰۰/۰	درآمدنفت
۶۸۵۹/۱	۱۷۴۶/۱	۱۵۱۲/۵	۱۳۳۷/۸	۱۱۶۲/۷	۱۱۰۰/۰	سایر درآمدها
<u>۲۸۳۹۱/۰</u>	<u>۶۳۵۸/۳</u>	<u>۶۱۸۹/۶</u>	<u>۵۹۲۱/۰</u>	<u>۵۳۳۳/۰</u>	<u>۴۴۸۸/۰</u>	هزینهها
						اعتبارات
۲۰۳۳۲/۳	۴۵۸۳/۲	۴۳۶۴/۸	۴۱۱۵/۶	۳۷۹۸/۸	۳۴۷۰/۰	جاری
						اعتبارات
۸۰۵۸/۶	۱۷۷۵/۲	۱۸۲۴/۸	۱۸۰۵/۴	۱۶۳۵/۲	۱۰۱۸/۰	عمرانی
<u>-۵۰۸۷/۵</u>	<u>-۹۲/۵</u>	<u>-۲۴۱/۱</u>	<u>-۱۳۴۳/۹</u>	<u>-۱۵۷۲/۰</u>	<u>-۱۳۳۸/۰</u>	کسری بودجه
<u>۵۰۸۷/۵</u>	<u>۹۲/۵</u>	<u>۲۴۱/۱</u>	<u>۱۳۴۳/۹</u>	<u>۱۵۷۲/۰</u>	<u>۱۳۳۸/۰</u>	منابع تامین کسری بودجه
۶۰۴/۵	۹۲/۵	۱۱۸/۱	۱۳۲/۹	۱۳۳/۰	۱۲۸/۰	برگشتی از پرداختهای سالهای گذشته
۴۴۸۳/۰	۰	۶۲۳/۰	۱۲۱۱/۰	۱۴۳۹/۰	۱۲۱۰/۰	استقراض از سیستم بانکی

تعلیم

جدول شماره (۲) - تصویر اعتبارات جاری
طی برنامه اول (۷۲ - ۱۳۶۸)

(مبالغ به میلیون ریال)

جمع	۱۳۷۲	۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	۱۳۶۸	
۳۶۸-۷۲						
۲۲۶۸/۴	۵۱۳/۴	۴۹۲/۱	۴۶۸/۳	۴۵۰/۹	۳۴۳/۷	امور عمومی
۴/۵	۱/۰	۱/۰	۰/۹	۰/۸	۰/۸	تنظیم روابط قوای سه گانه قانونگذاری
۳۱/۵	۸/۰	۷/۸	۵/۵	۵/۵	۴/۷	اداره امور عمومی کشور
۳۱۰/۰	۷۰/۰	۶۷/۰	۶۴/۰	۵۹/۷	۴۹/۳	اداره امور قضایی، ثبتی و موقوفات
۱۲۲/۵	۲۶/۳	۲۵/۶	۲۴/۰	۲۵/۲	۲۱/۴	اجرای سیاست داخلی کشور
۱۳۵۰/۰	۲۸۰/۶	۲۷۱/۵	۲۶۳/۲	۲۵۵/۳	۱۷۹/۴	حفظ نظم و امنیت داخلی کشور
۴۷/۰	۸/۶	۸/۸	۱۰/۱	۱۱/۲	۸/۳	اداره روابط خارجی
۱۹۷/۲	۵۰/۴	۴۵/۰	۳۸/۵	۳۳/۹	۲۹/۴	اداره امور مالی
۶۵/۰	۱۳/۲	۱۳/۲	۱۳/۰	۱۳/۰	۱۲/۶	آمار و خدمات عمومی فنی
۱۹۲/۹	۴۴/۵	۴۲/۰	۳۹/۶	۳۷/۲	۲۹/۶	اطلاعات و ارتباطات جمعی
۲/۱	۰/۵	۰/۵	۰/۴	۰/۴	۰/۳	ساختمانها و تاسیسات دولتی
۳۴/۶	۸/۰	۷/۵	۶/۹	۶/۵	۵/۷	اداره امور نیروی کار
۳۴۵۰/۰						امور دفاعی

۱۰۲۶۴/۵	۲۵۳۷/۲	۲۲۷۶/۲	۲۰۶۲/۸	۱۸۵۷/۱	۱۵۳۱/۲	
۵۰۳۷/۲						امور اجتماعی
۱۰۴/۰	۲۴/۸	۲۲/۷	۲۰/۷	۱۸/۸	۱۶/۰	آموزش و پرورش عمومی
۱۹۶۴/۰						فرهنگ و هنر
۱۷۸۳/۶	۴۰۵/۱	۳۷۸/۳	۳۵۵/۳	۳۳۱/۶	۳۱۳/۳	بهداشت، درمان و تغذیه
۷۰/۰	۱۶/۲	۱۵/۴	۱۴/۶	۱۳/۸	۱۰/۰	تامین اجتماعی و بهزیستی
						تربیت بدنی و امور جوانان

شماره

تاریخ

پوست

تفصیل

۱۶/۲	۳/۲	۳/۳	۳/۲	۳/۲	۳/۱	تامین مسکن
۲۰/۳	۲/۷	۲/۴	۲/۱	۳/۷	۳/۴	حفاظت محیط زیست
۵/۰	۱/۰	۱/۰	۱/۰	۱/۰	۱/۰	عملیات چند منظوره توسعه نواحی
۲۸۴/۶	۱۳۱/۷	۱۱۰/۷	۹۶/۲	۸۲/۱	۶۳/۹	آموزش فنی و حرفه‌ای
۶۴۹/۳	۱۵۵/۹	۱۳۳/۱	۱۳۱/۳	۱۲۰/۳	۹۸/۷	آموزش عالی
۱۷۰/۳	۲۸/۲	۲۰/۳	۲۳/۲	۲۷/۵	۲۱/۱	تحقیقات

امور اقتصادی

۲۲۲۹/۵	۲۶۵/۲	۵۲۵/۵	۵۲۸/۵	۲۱۹/۱	۲۷۱/۰	کشاورزی و منابع طبیعی
۳۳۱/۹	۷۹/۹	۷۲/۰	۶۶/۲	۵۹/۹	۵۳/۹	منابع آب
۲۰/۵	۸/۵	۹/۰	۹/۰	۸/۹	۵/۱	برق
۲/۰	۰/۸	۰/۸	۰/۸	۰/۸	۰/۸	صنایع
۳۰/۲	۶/۸	۶/۳	۵/۹	۵/۸	۵/۲	نفت
۲۴۶/۲	-	۱۱۲/۶	۳۷/۶	۱۰۵/۸	۹۰/۲	معادن
۱۸/۹	۵/۲	۲/۴	۳/۷	۳/۱	۲/۵	بازرگانی
۱۰۷۲/۲	۲۰۲/۶	۲۸۰/۸	۲۴۶/۸	۱۷۸/۳	۶۲/۷	راه‌آبرویی
۲۳۵/۱	۵۰/۲	۴۹/۰	۴۷/۶	۲۵/۲	۲۲/۹	پست و مخابرات
۲۹/۲	۶/۱	۸/۰	۸/۸	۹/۷	۶/۸	جهانگردی
۹/۹	۳/۱	۲/۶	۲/۱	۱/۶	۰/۵	

سایر هزینه‌های جاری

۲۵۲۰/۰	۵۲۳/۰	۴۹۳/۰	۴۸۸/۰	۲۳۷/۰	۷۰۶/۸	(تقویت بنیه دفاعی)
(۲۰۰۰/۰)	(۲۳۵/۰)	(۳۹۵/۰)	(۳۹۰/۰)	(۲۸۰/۰)	(۴۱۰/۰)	

جمع

۲۰۳۳۲/۲	۴۵۸۳/۲	۴۳۶۴/۸	۴۱۱۵/۶	۳۷۹۸/۸	۳۳۷۰/۰	
---------	--------	--------	--------	--------	--------	--

تعلیم

جدول شماره (۳) - تصویر اعتبارات عمرانی طی برنامه اول (۷۲ - ۱۳۶۸)

(مبالغ به میلیون ریال)

جمع	۱۳۷۲	۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	۱۳۶۸	
۱۳۶۸-۷۲						
۵۱۹/۶	۱۰۲/۵	۱۰۹/۵	۱۱۹/۵	۱۲۶/۲	۶۱/۹	امور عمومی
۵۵/۲	۱۲/۷	۱۱/۷	۱۲/۴	۱۰/۴	۸/۲	آمار و خدمات عمومی فنی
۲۵/۰	۱۱/۱	۱۰/۰	۱۰/۰	۹/۰	۴/۹	اطلاعات و ارتباطات جمعی
۲۱۹/۲	۷۸/۷	۸۷/۸	۹۷/۱	۱۰۶/۸	۴۸/۸	ساختمانها و تاسیسات دولتی
۲۳۲۰/۲	۵۷۸/۲	۵۶۸/۵	۵۴۴/۹	۲۷۳/۲	۲۶۵/۶	امور اجتماعی
۸۰۰/۰	۲۰۵/۷	۱۹۳/۸	۱۸۴/۹	۱۵۴/۷	۶۰/۹	آموزش و پرورش عمومی
۳۷/۵	۸/۵	۹/۰	۹/۰	۷/۲	۳/۸	فرهنگ و هنر
						بهداشت، درمان و تغذیه
۲۳/۱	۵/۶	۶/۱	۵/۴	۳/۶	۲/۴	تامین اجتماعی و بیمه‌ریستی
۵۰/۰	۸/۰	۹/۵	۱۲/۱	۱۲/۰	۸/۴	تربیت بدنی و امور جوانان
۱۰۰/۹						عمران شهرها
۴۵۸/۰						عمران و نوسازی روستاها
۱۱۵/۶	۲۸/۴	۲۵/۶	۲۴/۱	۲۳/۹	۱۳/۶	تامین مسکن
۲/۰	۰/۴	۰/۵	۰/۶	۰/۵	-	حفاظت محیط زیست
۲۵/۳	۵/۰	۵/۰	۵/۰	۵/۰	۵/۲	عملیات چند منظوره توسعه نواحی
۲۰۰/۰	۲۵/۷	۲۶/۵	۲۸/۴	۳۷/۸	۲۱/۶	آموزش فنی و حرفه‌ای
۲۱۳/۷	۴۵/۰	۵۱/۲	۳۷/۸	۲۱/۳	۲۸/۴	آموزش عالی
۴۸۴/۳	۸۳/۰	۸۲/۳	۸۰/۰	۸۰/۹	۵۸/۱	تحقیقات

شماره

تاریخ

پیوست

تعلیقات

<u>امور اقتصادی</u>						
۳۹۰۸/۲	۸۰۴/۹	۸۷۹/۲	۹۰۴/۷	۸۱۵/۲	۵۰۴/۲	کشاورزی و منابع طبیعی
۷۸۷/۲	۱۹۰/۲	۱۶۲/۱	۱۴۵/۲	۱۱۸/۱	۹۲/۲	منابع آب
۷۸۷/۲	۱۶۴/۰	۱۸۲/۰	۱۸۰/۲	۱۶۸/۰	۷۸/۰	برق
۱۷۱/۲	۳۴/۲	۳۴/۲	۴۱/۳	۴۴/۷	۱۶/۸	صنایع
۶۷۳/۶	۸۳/۶	۱۲۱/۳	۱۵۹/۷	۱۶۱/۷	۱۴۷/۳	معادن
۲۸۹/۶	۷۲/۲	۷۹/۶	۶۹/۳	۴۷/۴	۲۱/۱	بازرگانی
۲۵/۷	۰/۷	۵/۶	۷/۱	۷/۴	۴/۹	راه و ترابری
۱۱۹۷/۳	۲۴۶/۲	۲۸۰/۰	۲۸۶/۱	۲۴۳/۳	۱۴۱/۷	پست و مخابرات
۵۱/۵	۸/۷	۹/۵	۱۱/۰	۲۰/۶	۱/۷	جهانگردی
۱۹/۵	۵/۱	۵/۱	۴/۸	۴/۰	۰/۵	
<u>سایر هزینه‌های عمرانی</u>						
۱۲۰۰/۲	۲۸۹/۶	۲۶۷/۴	۲۳۶/۳	۲۲۰/۶	۱۸۶/۳	(بازسازی و نوسازی مراکز جمعیتی بازسازی مناطق و شهرها و روستاهای چنگزده و بمباران شده)
(۳۵۰/۰)	(۶۰/۰)	(۷۰/۰)	(۷۰/۰)	(۸۱/۰)	(۶۹/۰)	
<u>جمع</u>						
۸۰۵۸/۶	۱۷۷۵/۲	۱۸۲۴/۸	۱۸۰۵/۴	۱۶۳۵/۲	۱۰۱۸/۰	

۱۳۳۵/۴	۱۳۳۹/۷	۱۳۴۰/۸	۱۳۴۰/۹	۱۳۹۵/۷	۱۳۸۹/۹	۱۳۸۴/۵	۴۶۹۲/۳	۴۵۸۷/۳	۴۱۹/۵	۱۵۳۷/۵	۲۶۳۰/۸	۳۹۰۸/۴	۱۹۹/۴	۱۶۴۷/۵	۲۰۶۱/۵	امور اقتصادی
۳۷۸۸/۶	۱۹۵۲/۵	۱۳۳۵/۷	۷۳۶/۳	۸۳۶/۶	۴۷/۱	۶۲۰/۷	۱۶۸/۸	۱۲۸/۸	۴۲/۵	۵۲/۵	۳۲/۸	۷۰۷/۸	۴/۶	۵۶۷/۲	۱۳۶/۵	کشاورزی و منابع طبیعی
۱۱۰۵/۴	۳۰۵/۴	۱۸۳/۴	۱۲۲/۵	۸۰۰/۵	۳۰/۵	۲۰۰/۲	۵۶۹/۸	۳۷/۸	-	۱۰/۲	۱۷/۶	۷۷۲/۲	۳۰/۵	۱۹۰/۵	۵۵۲/۲	منابع آب
۱۵۷۱/۶	۱۰/۵	-	۱۰/۵	۱۵۶۱/۶	۹۴/۲	۱۰۳۰/۷	۴۳۶/۷	۱۳۹۰/۴	۵۶/۲	۹۲۸/۴	۴۰۵/۸	۱۳۱/۲	۳۸/۵	۱۰۲/۳	۳۰/۹	برق
۱۹۳۲/۲	۷۶۶/۷	۴۴۶/۶	۳۲۰/۱	۱۱۶۵/۵	-	۴۱۵/۵	۷۵۰/۵	۴۹۱/۹	-	۱۴۷/۵	۳۴۴/۹	۶۷۳/۶	-	۲۶۸/۵	۴۰۵/۶	صنایع
۱۳۰۱/۵	-	-	-	۱۳۰۱/۵	۲۷۳/۸	۴۵/۸	۹۸۱/۴	۱۳۰۱/۵	۲۷۳/۸	۴۵/۸	۹۸۱/۴	-	-	-	-	نفت
۶۴۰/۴	-	-	-	۶۴۰/۴	-	-	۶۴۰/۴	۶۴۰/۴	-	-	۶۴۰/۴	-	-	-	-	گاز
۵۳۷/۵	۱۲۵/۷	۷۵/۷	۵۰/۵	۴۱۱/۳	-	۲۷۰/۵	۱۴۱/۳	۱۲۱/۷	-	۱۲۱/۵	۵/۷	۲۸۹/۶	-	۱۴۹/۵	۱۴۰/۶	معادن
۳۳۵/۳	۲۹۵/۵	۲۰۶/۵	۸۸/۵	۴۰/۳	-	۱۶/۱	۲۴/۲	۱۴/۶	-	۱۰/۱	۴/۵	۲۵/۷	-	۶/۵	۱۹/۷	بازرگانی
۱۶۶۲/۵	۲۷۴/۹	۲۷۰/۹	۴/۵	۱۳۸۷/۱	۱۰۱/۲	۵۲۶/۵	۷۵۹/۹	۱۸۹/۸	-	۱۸۹/۸	-	۱۱۹۷/۳	۱۰۱/۲	۳۳۶/۲	۷۵۹/۹	راه و ترابری
۳۳۲/۴	-	-	-	۳۳۲/۴	۷۲/۶	۴۴/۲	۲۱۵/۶	۲۸۰/۹	۴۷/۵	۳۱/۲	۲۰۲/۷	۵۱/۵	۲۵/۶	۱۳/۵	۱۲/۹	پست و مخابرات
۴۵۳/۵	۴۳۲/۵	۸۳/۷	۳۴۹/۸	۱۹/۵	-	۱۵/۸	۳/۷	-	-	-	-	۱۹/۵	-	۱۵/۸	۳/۷	جهانگردی
۱۲۰۰/۲	-	-	-	۱۲۰۰/۲	-	۱۲۰۰/۲	-	-	-	-	-	۱۲۰۰/۲	-	۱۲۰۰/۲	-	سایر
۳۷۶۲۰/۱	۱۴۵۰۵/۸	۷۱۱۴/۳	۷۳۹۱/۵	۳۱۱۴/۳	۷۵۵/۲	۶۴۸۳/۶	۵۸۷۵/۵	۵۰۵۵/۷	۴۱۹/۵	۲۰۰۵/۴	۲۶۳۰/۸	۸۰۵۸/۶	۳۳۵/۷	۳۴۷۸/۲	۳۳۴۴/۷	جمع

بیمار

جدول شماره (۵) منابع و مصارف ارزی کشور طی برنامه اول (۷۲ - ۱۳۶۸)

منابع		مصارف	
شرح	میلیون دلار	شرح	میلیون دلار
جمع			
صادرات نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی	۸۳۰۹۶	واردات کالا	۱۱۲۷۵۲
صادرات نفت خام	۷۲۶۵۵	کشاورزی و منابع طبیعی	۷۱۰۰
صادرات گاز	۱۶۴۰	منابع آب	۲۱۴۰
صادرات نفت جهت واردات فرآورده	۶۳۷۶	(ارز موضوع بند "د" تبصره "۲۹"	
صادرات گاز مایع، نفتا، مبهانات		لاپه‌مبرناما اول)	(۲۰۰۰)
گازی و نفت کوره	۲۴۲۵	(سایر)	(۱۱۴۰)
		صنایع	۳۳۷۲۸
صادرات کالاهای غیر نفتی	۱۷۸۳۶	(ارز موضوع بند "د" تبصره "۲۹"	
صادرات کالاهای کشاورزی	۳۰۲۴	لاپه‌مبرناما اول)	(۷۰۰۰)
صادرات کالاهای صنعتی	۹۰۰۰	(سایر)	(۲۶۷۲۸)
صادرات فرش	۲۴۰۰	معادن	۲۹۰۰
صادرات محصولات معدنی	۱۳۰۰	(ارز موضوع بند "د" تبصره "۲۹"	
صادرات مواد دارویی	۱۱۲	لاپه‌مبرناما اول)	(۲۰۰)
		(سایر)	(۲۷۰۰)
صادرات خدمات	۲۸۰۰	نفت و فرآورده‌های نفتی	۱۲۷۲۶
درآمد ارزی حاصل از جهانگردی	۲۵۰	گاز	۱۸۰۰
سایر	۲۳۵۰	مسکن	۳۵۰
		برق	۶۲۴۰
دریافتهای ارزی حساب سرمایه	۲۶۰۰	راه و ترابری	۲۳۰۰
		عمران شهرها	۲۵۰
		پست و مخابرات	۲۴۰۰
		(ارز موضوع بند "د" تبصره "۲۹"	
		لاپه‌مبرناما اول)	(۳۰۰)

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین و تدنویسی

شماره

تاریخ

پوست

تفصیلات

(۲۱۰۰)	(سایر)	منابع ارزی موضوع بند "۱۴ تبصره "۲۹"
۵۵۰	انرژی اتمی	قانون بودجه سال ۱۳۶۸ (خالص)
۱۹۵۲۰	بازرگانی	۲۰۰
۹۲۹۰	دفاعی، انتظامی، امنیتی و اطلاعاتی	منابع ارزی موضوع بند "د تبصره
۱۵۱	آموزش و پرورش عمومی	"۲۹" لایحه برنامه اول
۱۲۰	آموزش فنی و حرفه‌ای	۲۵۰۰
۶۰۰	آموزش عالی	منابع ارزی موضوع بند "ه تبصره
۴۰۰	تحقیقات	"۲۹" لایحه برنامه اول
۲۰۶	فرهنگ و هنر	۱۵۰۰
۲۱۲۹	بهداشت و درمان	منابع ارزی موضوع بند "ز تبصره
۱۰۰	تامین اجتماعی و بهزیستی	"۲۹" لایحه برنامه اول
۳۵۰	اداره روابط خارجی	۳۰۰۰
۵۷	تربیت بدنی	سایر دریافت‌های ارزی
۷۴۰	اطلاعات و ارتباطات جمعی	۲۰۰۰
۳۰	هواشناسی	
۳۰	جهانگردی	
۵	حفاظت محیط زیست	
۴۰۰	بازسازی	
<u>۴۵۰۰</u>	<u>واردات خدمات</u>	
<u>۹۰۰</u>	<u>پرداخت‌های ارزی حساب سرمایه</u>	
<u>۱۰۰۰</u>	<u>دراختیار رئیس جمهور</u>	

۱۱۹۱۵۲

جمع مصارف

۱۱۹۱۵۲

جمع منابع